

Den Haag

Mauritshuis

Jaarverslag 2024

Mh

Jaarverslag 2024

Mauritshuis Koninklijk Kabinet van Schilderijen

Galerij Prins Willem V

Bezoekadres Mauritshuis
Plein 29
2511 CS Den Haag

Postadres
Postbus 536
2501 CM Den Haag
mail@mauritshuis.nl
mauritshuis.nl

Inhoud

06	Voorwoord Bestuur	42	Terugblik
08	Voorwoord Raad van Toezicht		Collectie & Wetenschap
10	Algemeen		Educatie & Programmering
	Achtergrond		Marketing & Communicatie
	Maatschappelijke doelstelling, missie, visie		Business Development
	Algemene gegevens		Facilitaire Zaken (incl. beveiliging)
12	Met dank aan		Personeel & Organisatie
14	Governance	56	Vooruitblik
	Organogram		Speerpunten 2025
	Bestuur		Programma 2025
	Raad van Toezicht		Begroting 2025
	Intern/extern	66	Verkort Financieel Jaarverslag
	Gedragscodes		Balans per 31 december 2024
	Belanghebbenden		Staat van baten en lasten 2024 en 2023
16	Hoogtepunten 2024		Toelichting bij de balans van 31 december 2024
	Roeland Savery's Wonderlijke Wereld		Wet Normering Topinkomens (WNT)
	#mygirlwithapearl – The Immersive Edition	72	Bijlage
	Het verdwenen museum		A Prijzen
	Neuro-onderzoek		B Aanwinsten
	Onderzoek Mauritshuis in oorlogstijd		C Tentoonstellingen
	Restauratie De stier		D Bruikleenoverzicht
	Museum Murals		E Lezingen in het Mauritshuis (selectie)
36	Mauritshuis in cijfers		F Lezingen medewerkers buiten het Mauritshuis
	Bezoekers		G Publicaties Mauritshuis
	Collectie		H Overige publicaties medewerkers
	Activiteiten		I Restauraties & behandelingen;
	Personeel		materiaaltechnisch onderzoek
	Financiën		

Voorwoord Bestuur

Vaak begint het voorwoord van een museaal jaarverslag met een terugblik op de tentoonstellingen van dat jaar. Logisch ook, want dat zijn doorgaans de meest in het oog springende activiteiten van een museum. Voor de afwisseling beginnen we nu een keer met iets anders. Het Mauritshuis gooide in 2024 namelijk hoge ogen met een neurologisch onderzoek. We wilden weten of het kijken naar een *echt* schilderij meer, of andere, emotionele reacties oproept dan het kijken naar een *replica* van dat schilderij. Uit het onderzoek bleek dat er bij de kijker een tien keer sterkere hersenactiviteit ontstaat als deze oog in oog staat met een echt schilderij. Dit is wat kunst vermag.

Échte kunst

De onderzoeksresultaten zijn natuurlijk leuk voor het Mauritshuis, maar veel belangrijker: het is cruciaal voor alle musea, want het maakt dus wel degelijk uit dat je naar het echte werk komt kijken. Kijken naar kunst zet je hersenen actief in beweging en brengt sterke cognitieve en emotionele reacties teweeg. Je legt verbanden, je herinnert je dingen, je combineert, je vergelijkt, je ziet structuren, je onderscheidt, je komt op ideeën. En: hersenactiviteit is weer belangrijk voor onze mentale en algehele gezondheid!

Vogelspotten in het Mauritshuis

Het Mauritshuis zette zich in 2024 meer dan ooit in om jongere bezoekers in contact te brengen met kunst. Dat deden we op verschillende manieren. In samenwerking met digitaal kunstcentrum Fabrique des Lumières in Amsterdam brachten we honderden creatieve interpretaties van Vermeers *Meisje met de parel* visueel tot leven. Het was een prachtige gelegenheid om 17de-eeuwse kunst op een nieuwe, meeslepende, originele en spannende manier te beleven.

Een ander voorbeeld van een activiteit voor jongeren was het ochtendje vogelspotten in het museum. Vogelspotter Arjan Dwarshuis en kunstkenner Gisbert van Baalen van de *Vogelspotcast* namen een groep ‘vroege vogels’ mee door het museum, uiteraard mét verrekijker.

Savery en historisch *fake-news*

Het voorjaar startte met de tentoonstelling *Roeland Savery's Wonderlijke Wereld* in een ietwat

feeërieke, Boheemse setting, met geluiden van uilen, blaffende honden, ratelende karren en kerkklokken. Met drie werken uit eigen collectie en vele bruiklenen, kreeg Roelant Savery de eer die hem toekomt: erkenning als een pionier die vele nieuwe thema's in de Nederlandse schilderkunst introduceerde.

De najaarstentoonstelling *Het verdwenen museum* was niet een heel gemakkelijke vertelling. Met bijzondere en bizarre objecten uit het 19de-eeuwse Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden, dat gevestigd was in het Mauritshuis, legden we uit dat dit eerste volkenkundige museum van ons land een nationalistisch doel had: het verheffen van de Nederlandse bezoeker gedurende een periode waarin het land geen hoogtijdagen beleefde. Dit museum wilde de bezoekers met propaganda, nepreliken en *fake-news* verleiden tot een positiever zelfbeeld. Al met al complexe historisch-maatschappelijke thematiek, waar we als Mauritshuis niet voor weglopen.

Handenspel

Wat we ook niet uit de weg gaan zijn complexe en grootscheepse restauraties. Na een lange periode van gedegen voorbereiding door onze restauratoren, bijgestaan door een team van adviseurs, was het 29 maart zover. Op deze dag werd het onderzoek en de restauratie op zaal van *De stier* van Paulus Potter gepresenteerd, onder grote belangstelling van pers en publiek.

Een hoogtepunt dit jaar was de aankoop van *Maaltijd te Emmaus* van de Utrechtse maniërist Joachim Wtewael, door de Stichting Vrienden van het Mauritshuis. Het werkje is ontegenzeggelijk Mauritshuis-waardig van kwaliteit. De compositie is buitengewoon krachtig, door het handenspel dat je de voorstelling binnentrekt naar de centrale gebeurtenis, het moment waarop de medereiziger zichzelf openbaart als Christus. De toeschouwer mag overigens wel meekijken, maar het opgetrokken been van de rechterfiguur maakt duidelijk dat er voor ons geen plek is aan tafel.

Een feestelijke gebeurtenis was de afsluiting van het project *Museum Murals*, op vrijdag 8 november, met alle betrokkenen die hebben meegewerkt aan de twintig muurschilderingen in heel Nederland.

Partners

Op het gebied van development maakten we in 2024 mooie stappen. De samenwerking met NN Group is verlengd. NN Group zal in 2025 als domeinpartner het belang van kunst kijken en het aanjagen van nieuw publiek voortzetten, speciaal rondom de tentoonstelling *Treasure Houses* in de herfst van 2025.

Daarnaast heeft zich een prachtig projectpartnerschap aangediend via de samenwerking met tandpastamerk Sensodyne, geënt op de gelijke aard van de praktijk van tandherstel en de restauratie van schilderijen.

Koninklijk bezoek

In aanwezigheid van Koningin Máxima, werd in het museum op 28 november een internationaal samenwerkingsverband ondertekend tussen het Prinses Máxima Centrum voor kinderoncologie, het Hopp Children's Cancer Center in Heidelberg en het Institut Curie in Parijs. Deze drie ziekenhuizen gaan samenwerken om onderzoek naar kinderkan-ker onder de aandacht te brengen en om betere behandelingen en therapieën te ontwikkelen. Op 11 december bezochten Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima het Mauritshuis met de Portugese president Marcelo Rebelo de Sousa, ter gelegenheid van zijn staatsbezoek aan Nederland.

Visitatie

In december 2024 is het Mauritshuis gevisiteerd door een commissie van de Museumvereniging en het Ministerie van OCW, in opdracht van dit ministerie. Deze visitatiecommissie heeft eerst kennisgenomen van de zelfevaluatie naar aanleiding van het activiteitenplan 2020-2024. Tijdens een bezoek is vervolgens gesproken met medewerkers, Directie, MT-leden, OR en RvT-leden over de missie/visie, bestuur en beleid, de inhoudelijke koers en het dagelijks reilen en zeilen van de organisatie. De mondelinge terugkoppeling van de voorzitter van de visitatiecommissie was positief. Er was waardering voor de nieuwe inhoudelijke koers, de standvastigheid en het lef. We zien uit naar het definitieve rapport.

Voor medewerkers die hier behoefte aan hebben is in 2024 een gewijde gebedsruimte gerealiseerd. Met dit soort vernieuwingen implementeren we de aandacht voor Diversiteit & Inclusie blijvend in

onze organisatie, en in onze activiteiten, zoals de lezer her en der zal opmerken in dit jaarverslag. Dit jaar is ook veel gebeurd wat betreft het onderhoud van ons museum, waarbij de steeds verdere verduurzaming van het gebouw een rode draad is.

Verrast werden we dit najaar met een dagvaarding aan het Ministerie van OCW en het Mauritshuis, aangaande de omgang van het Mauritshuis met de Collectie Bredius. Op moment van schrijven is het proces al enige tijd gaande en zien we de rechtsgang vol vertrouwen tegemoet.

In november zijn we opgeschrikt door het plotse-ling overlijden van een van onze museumcollega's uit het team Beveiliging. Een groot verlies en een zeer ingrijpende gebeurtenis voor het museum, met veel impact op iedereen binnen het Mauritshuis.

Nationale en mondiale tendensen

Het museum moest opereren in een tijd die allesbehalve zorgeloos was voor de wereld. Maar ook nationale tendensen baren ons grote zorgen. De afnemende waarde die aan wetenschap wordt toegekend is ontluisterend. De verkokerende mediale tunnelvisie, waarin steeds meer homogene groepen gevangen komen te zitten, zonder zich breder te kunnen of willen informeren, verdeelt de samenleving. De politieke desinteresse voor kunst, cultuur en sport is verontrustend.

Dit zijn drie tendensen die niet alleen een negatieve invloed hebben op een onafhankelijke programmering van kunst en cultuur, een exponent van democratie, maar ook op de toegankelijkheid daarvan voor de gehele bevolking. Tegelijkertijd bereidt het museum zich met diverse maatregelen voor op potentiële calamiteiten, zoals de mogelijke gevolgen van de klimaatverandering.

Tegen deze ongewisse achtergrond kijken we in dit jaarverslag terug op 2024, dat desondanks voor het Mauritshuis een zonnig jaar is geweest.

Martine Gosselink, algemeen directeur
Arnoud van Dommele, zakelijk directeur

Voorwoord

Raad van Toezicht

Ons mooie Mauritshuis voerde in 2024 een ongekeende hoeveelheid presentaties, activiteiten en projecten uit. Elk kwartaal ontvangt de Raad van Toezicht een rapportage waarin de programmering en werkzaamheden worden opgesomd, gekoppeld aan de uitgaven en kpi's. En elk kwartaal is het weer even verheugend om, naast in onze eigen waarnemingen, ook in rapportages bevestigd te zien dat al die werkzaamheden veel en nieuw publiek genereren.

Eigen talenten ontwikkelen

Als gezegd, er gebeurde heel veel in het museum dit jaar. Maar soms valt iets extra's bijzonders op. Dit mooie berichtje bijvoorbeeld: onze bevlogen restaurator Jolijn Schilder werd op 14 november op het museumcongres in Arnhem tot Museumtalent van het jaar 2024 uitgeroepen. De jury schreef: "Jolijn onderscheidt zich als jonge erfgoedprofessional door haar betrokkenheid bij het restauratieproces van *De stier* van Paulus Potter. Ze houdt daarbij vakinhoudelijke kennis over het restaureren zoals kunstenaarsmaterialen, de veelzijdigheid van verflagen en de impact van klimaatomstandigheden scherp in het oog." Geweldig toch!

Misschien minder zichtbaar voor het grote publiek, maar van enorme betekenis, is de inmiddels vermaarde KinderKunstschool, die in samenwerking met buurthuis de Mussen wordt georganiseerd. Ook dit jaar hebben op deze wijze weer veel kinderen en hun ouders/begeleiders het Mauritshuis leren kennen, en daarbij ook meteen hun eigen talenten kunnen 'uitproberen'. Mijn persoonlijke kennis werd vooral verrijkt door de tentoonstelling *Roelant Savery's Wonderlijke Wereld*. Hiermee gaf het museum invulling aan de ambitie om relatief onbekende meesters bekender te maken bij een breder publiek. Het is belangrijk om het tentoonstellingsaanbod steeds in evenwicht te houden, zodat we ons publiek, dat uit verschillende groepen bestaat, met afwisselende thema's kunnen inspireren.

Bezoekers en waardering

Een mooi bruggetje om te kijken naar de bezoekerscijfers: we hadden ingezet op 420.000 bezoekers in 2024, maar we ontvingen er uiteindelijk maar liefst 478.000. Dat waren 30.000 bezoekers meer

dan in 2023 en vergelijkbaar met het record in het Rembrandtjaar 2019. Zij kwamen niet alleen in groten getale, maar ze waren ook zeer tevreden en beoordeelden ons via de Museum Monitor met een 8,8. Via Google Business ontvingen we een 4,7 (uit max 5). Ook op de website eindigde het jaar zeer positief met cijfers die 2023 (het Vermeerjaar) evenaren: 1.671.920 bezoekers en 2.402.024 sessiebezoeken.

Het project *#mygirlwithapearl* uit 2023 kreeg vorig jaar maar liefst drie prijzen: een *Lamp* in de Dutch Creativity Awards, een *San Accent* en de *Dutch PR award*. Ook de 3-delige podcast *Het geheim van het Meisje met de parel* van Splinter Chabot, een gezamenlijk initiatief met NN Group, werd vereerd met een *SponsorRing*.

Vrienden, partners, fondsen en particuliere gevers in de Stichting Vrienden van het Mauritshuis, Stichting de Johan Maurits Compagnie, American Friends of the Mauritshuis en Dutch Masters Foundation: zonder jullie aanhoudende betrokkenheid zou het museum nooit in staat zijn zo succesvol te opereren. Elke steunstichting, ieder met zijn eigen achterban en karakter, draagt jaarlijks weer ruimhartig bij aan de talloze activiteiten die worden ondernomen. Wij zijn jullie allen zeer erkentelijk.

Even dankbaar zijn wij voor de steun en giften van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, VriendenLoterij, NN Group, Lely, Vereniging Rembrandt, Mondriaan Fonds, Gieskes-Strijbis Fonds, het Cultuurfonds, de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting, Fonds 21, Stichting Retourschip, de Debman Foundation, het Ernst Nijkerk Fonds, Fonds De Opzet, het Lucasfonds, het Puttertje Fonds en onze particuliere gevers.

Functioneren Raad van Toezicht

Dit jaar nam de Raad van Toezicht afscheid van twee zeer betrokken en gewaardeerde leden: Manfred Sellink en Ben van Doesburgh. We danken hen voor de kennis, adviezen, inzet en hun grote enthousiasme voor het Mauritshuis. Manfred is opgevolgd door Arnoud Odding (bekend als De Museoloog en voormalig directeur van Rijksmuseum Twenthe) en Ben is opgevolgd door Damiaan Jacobovits de Szeged (Chief Financial and Transformation Officer at Aegon Asset

Management en voormalig voorzitter van de Stichting Vrienden van het Mauritshuis). De Raad van Toezicht heeft door middel van een zelfevaluatie en input van de directie het eigen functioneren tegen het licht gehouden. De beoordeling was over het algemeen goed, zowel wat betreft het functioneren, als de wisselwerking met de directie. Met name de brede samenstelling, de expertise en de samenwerkingsstijlen van de leden kwamen positief naar voren. We stelden ook een aantal actiepunten vast: het toevoegen van een lid met het profiel IT, legal en digitalisering en – vanwege de nieuwe leden – het aanpassen en onderling gelijkmatiger verdelen van de taken.

Op deze plek wil ik tot slot graag, ook namens de collega's uit de Raad van Toezicht, het fantastische Mauritshuis, de directie en het personeel bedanken. Dank voor jullie inzet, daadkracht en lef!

Ila Kasem
Voorzitter Raad van Toezicht

Je thuis voelen

We zijn gastvrij; onze bezoeker komt op de eerste plaats. We verdiepen ons in de bezoeker, we doen ons best de bezoeker te begrijpen en in te spelen op zijn behoeften.

Raken & inspireren

Door middel van interactie brengen we een verbinding tot stand tussen de bezoeker en onze collectie.

Reflectie & verbeelding

In ons museum kom je in aanraking met andere levensvisies, gewoonten en tijden. We vergelijken deze met het nu en dagen de bezoeker uit hierover na te denken.

Algemeen

Achtergrond

Het Mauritshuis is één van de topmusea in Nederland en huisvest een wereldberoemde collectie Nederlandse 17de-eeuwse schilderkunst. De collectie bestaat uit ongeveer 858 schilderijen die we tentoonstellen in twee historische gebouwen: het Mauritshuis en Galerij Prins Willem V. Een 17de-eeuws stadspaleis aan het Plein in Den Haag, gebouwd in opdracht van naamgever Johan Maurits van Nassau-Siegen, en een galerij aan het Buitenhof, gesticht door Stadhouder Prins Willem V. Eén huis, twee gebouwen, een befaamde collectie, een authentieke geschiedenis, gelegen in het hart van het historische en politieke centrum van Nederland.

Maatschappelijke doelstelling, missie, visie

Maatschappelijke doelstelling

Het Mauritshuis verbindt het heden met het verleden en duidt de impact hiervan vanuit kunsthistorisch, wetenschappelijk en educatief perspectief. Ons museum kent een doorlopende dialoog met een zo divers mogelijk publiek – zowel nationaal als internationaal – en draagt bij aan actuele thema's en het maatschappelijk debat. De collectie is hierbij het uitgangspunt en het museum plaatst deze met uiteenlopende (maatschappelijke) partners in een context van wisselende thema's en perspectieven.

De maatschappelijke doelstelling is in het verlengde van de missie en visie ontwikkeld en biedt het Bestuur en de Raad van Toezicht een kader voor strategie, beleid en uitvoering, en geeft aan hoe we ons wensen te verhouden tot de continu in ontwikkeling zijnde samenleving. Het museum weegt daarbij de artistieke en zakelijke belangen zorgvuldig en evenwichtig af, evenals die van interne en externe belanghebbenden.

Missie & visie

De missie van het Mauritshuis is dat iedereen zich in ons huis thuis voelt en dat je er wordt geraakt en geïnspireerd. Ons museum hangt vol met topstukken van grote meesters die we benaderen via menselijke en persoonlijke verhalen waarin bezoekers zich kunnen herkennen.

Menselijk en meesterlijk

Zoals Rembrandt, Rubens en Vermeer uitblonken in schilderen, zo willen wij uitblinken in gastvrijheid. We doen er alles aan om je welkom te laten voelen in ons museum. Het Mauritshuis is een plek waar iedereen zichzelf mag zijn. We organiseren rondleidingen waarin we de tijd nemen voor jouw bevindingen. We staan open voor discussie en gaan moeilijke onderwerpen niet uit de weg. Regelmatig nodigen we muzikanten, sporters en kunstenaars uit om onze collectie vanuit hun perspectief te belichten. We blijven altijd op zoek naar nieuwe manieren om onze schilderijen onder de aandacht te brengen. Of dit nu is via *augmented reality* of met behulp van bijvoorbeeld geur of geluid. Dit alles omdat onze collectie het verdient gezien te worden.

Algemene gegevens

Statutaire naam

Stichting Koninklijk Kabinet
van Schilderijen Mauritshuis

Adres

Plein 29, 2511 CS, Den Haag

Kamer van Koophandel

41158856

Datum oprichting

in mei 1920 werd de staat eigenaar,
in januari 1822 was de opening voor publiek.

Laatste statutenwijziging

14 februari 2020

URL/internet adres

www.mauritshuis.nl

Informatie

info@mauritshuis.nl

Telefoon

+31 (0)70 302 34 56

Het Mauritshuis is grote
dank verschuldigd aan
al zijn begunstigers

Met dank aan

Founding partner

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Toppartners

VriendenLoterij

NN Group

Domeinpartner

Lely

Projectpartner

Sensodyne

Tentoonstelling- en programmabegunstigers

My Girl with a Pearl

De presentatie *My Girl with a Pearl* (*#mygirlwithapearl*) werd mogelijk gemaakt door NN Group en Stichting de Johan Maurits Compagnie.

Roelant Savery's Wonderlijke Wereld

Stichting Vrienden van het Mauritshuis, de VriendenLoterij, Stichting de Johan Maurits Compagnie, de Dutch Masters Foundation, Het Cultuurfonds en de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting.

Het Verdwenen Museum

Stichting Vrienden van het Mauritshuis, Nationale-Nederlanden, Stichting de Johan Maurits Compagnie, VriendenLoterij en Fonds 21.

Museum Murals (Kunst op de puil)

Mogelijk gemaakt door de deelnemers van de VriendenLoterij.

Maurits&

NN Group

Potterkijkers, De stier onder de loep

Het Nederlandse familiebedrijf Lely, een legaat van Mevrouw A.D. Bonebakker-van Enter, een anonieme particulier, de Debman Foundation en Stichting Retourschip.

Mauritshuis en Fabrique des Lumières

#mygirlwithapearl – The Immersive Edition

Mede mogelijk gemaakt door NN Group

Steunstichtingen

American Friends of the Mauritshuis

Dutch Masters Foundation

Stichting de Johan Maurits Compagnie

Stichting Vrienden van het Mauritshuis

Particuliere begunstigers

Het Ernst Nijkerk Fonds

Fonds De Opzet

Het Lucas Fonds

Het Puttertje Fonds

De heer H.B. van der Ven

Mevrouw Van Rijssel

De heer Vogel

& zij die anoniem wensen te blijven.

Bijdragen van fondsen voor onderzoeken en aankopen

VriendenLoterij

Stichting Vrienden van het Mauritshuis

Gieskes-Strijbis Fonds

Mondriaan Fonds

HR Voucher Cultuur

& zij die anoniem wensen te blijven.

Bloemen

Stichting de Johan Maurits Compagnie

Haalbaarheidsstudie verbouwing

Galerij Prins Willem V (2023-2024)

Stichting de Johan Maurits Compagnie

Project materiaaltechnisch onderzoek

Bestandscatalogus Stillezens (2022-2024)

Stichting de Johan Maurits Compagnie

Groenvoorziening (10 bloembakken) Voorplein

Stichting de Johan Maurits Compagnie

Fullbright Fellowship restauratie-atelier

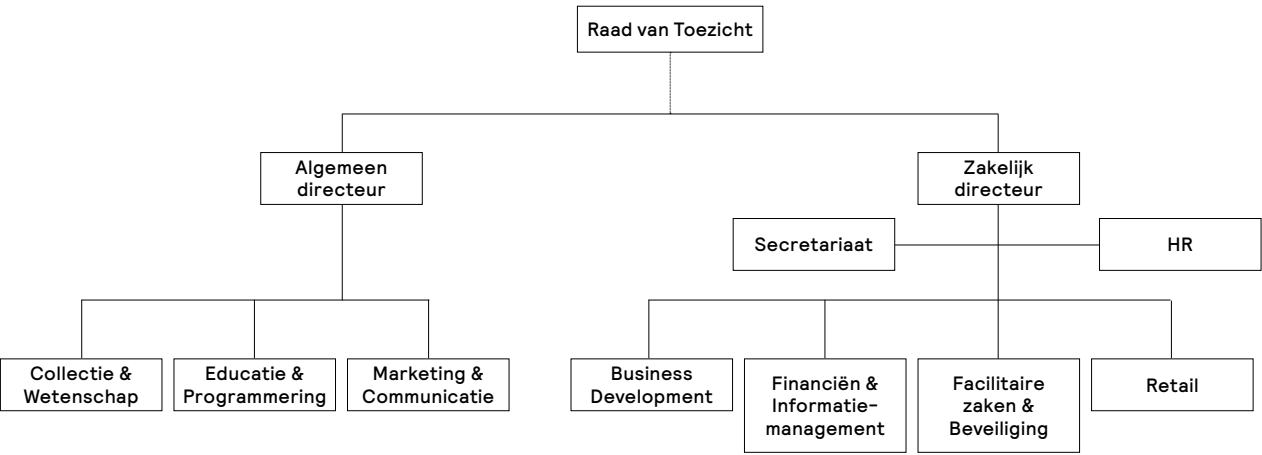
American Friends of the Mauritshuis

Apparatuur voor restauratie & onderzoek

Stichting de Johan Maurits Compagnie

Governance

Organogram

Bestuur

Het Bestuur bestaat uit twee directeuren met ieder een eigen portefeuille. Ze zijn statutair gelijk en hebben de dagelijkse leiding over het Mauritshuis. Het Bestuur bestaat uit de volgende leden:

- Martine Gosselink (algemeen directeur)
- Arnoud van Dommele (zakelijk directeur)

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht adviseert en ondersteunt het museum bij de uitvoering van de lange termijnstrategie en ziet toe op de resultaten. De leden zijn per 31 december 2024:

- Ila Kasem, voorzitter
- Rob Lelieveld, vicevoorzitter
- Siela Ardjosemito
- Vaishali Sachdev
- Damiaan Jacobovits de Szeged – aangetreden per 26 juni 2024
- Arnoud Odding – aangetreden per 26 juni 2024

Mutaties:

Ben van Doesburgh – afgetreden per 22 maart 2024
Manfred Sellink – afgetreden per 26 juni 2024

Intern/extern

Ondernemingsraad

Komt op voor de belangen van het personeel, denkt mee en adviseert over bedrijfseconomische en sociale onderwerpen.
Aantal leden: 6

Raad van Advies

De Raad van Advies bestaat uit creatieve denkers buiten onze organisatie die het museum gevraagd en ongevraagd advies geven en ons scherp houden. Leden in 2024:

- Hafida Abahai
- Kiza Magendane
- Eppo van Nispen tot Sevenaer

Gedragscodes

Wij streven altijd naar een consciëntieuze omgang met personeel, publiek en relaties. Dienstverlening is en blijft echter mensenwerk, en daarom kunnen er onbedoeld fouten worden gemaakt. Om de omgang met personeel, publiek en relaties zo goed mogelijk te laten verlopen en eventuele problemen op te kunnen lossen hanteert het Mauritshuis een aantal codes en (klachten)regelingen:

- Gedragscode
- Klachtenreglement
- Klokkenluidersregeling
- Vertrouwenspersoon
- Privacyreglement

Klachten over de organisatie of medewerkers kunnen schriftelijk worden voorgelegd aan de Klachtencommissie. Deze commissie bestaat uit een vertegenwoordiger namens de werknemers via een lid van de OR, een vertegenwoordiger namens de Directie en een externe derde. Er zijn geen meldingen van grensoverschrijdend gedrag geweest in 2024. Er is ook geen gebruik gemaakt van de zogenaamde Klokkenluidersregeling.

Codes en richtlijnen

We hanteren de volgende codes en richtlijnen:

- Governance Code Cultuur
- Nalaten aan cultuur
- Fair Practice Code
- Code Diversiteit & Inclusie
- Richtlijn RJ-640

Belanghebbenden

Mauritshuis partnerstrategie

In 2024 is de in 2022 ingezette partnerstrategie van het Mauritshuis verder ingevuld. We onderscheiden verschillende soorten *partnerships*, die de intensiteit van de relaties bepalen. In 2024 hebben we het aantal *licencing partners* uitgebreid. Ons museum is voor diverse merken en partijen een aantrekkelijk podium, waarop we gezamenlijk nieuwe doelgroepen kunnen bereiken, ook buiten de muren van het museum.

We streven naar samenwerkingen met toppartners, partners op het gebied van uiteenlopende domeinen (zoals techniek/innovatie, schoonheid/esthetiek, educatie en inclusie), mediapartners en *licencing* en *trade partners*. In onze werkwijze staan de woorden harmonie en wederzijdsheid centraal. In een verdeelde en steeds meer polariserende maatschappij willen wij samen met bekende merken een verbindende rol spelen.

Ons publiek

We heten iedereen welkom die ons museum bezoekt. Voor al het publiek ontwikkelen we een diverse programmering met veel verschillende soorten activiteiten.

Medewerkers

Het team van het museum bestaat uit medewerkers in vaste dienst, ingehuurde rondleiders en museumdocenten en ingehuurde medewerkers voor de servicebalie en beveiliging. De museumwinkel en de informatiebalie draaien grotendeels op vrijwilligers. De museumhoreca Brasserie Mauritshuis wordt uitgebaat door Vermaat Groep.

Lokale en landelijke overheid

Overheidsorganisaties waarmee wij te maken krijgen in ons werk, als opdrachtgever, samenwerkingspartner of vanuit onze rol als belangenbehartiger.

Hoofdpartners

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is onze *founding partner*. In 2024 had het Mauritshuis twee hoofdpartners: NN Group en de VriendenLoterij.

Domeinpartner

Lely is domeinpartner. Lely support de live restauratie van *De Stier* van Paulus Potter.

Fondsen

Private en publieke fondsen geven financiële steun aan eenmalige activiteiten, zoals tentoonstellingen, onderzoeksprojecten, of bijzondere programmering.

Steunstichtingen

Particulieren ondersteunen het Mauritshuis via een van onze vier steunstichtingen: Stichting Vrienden van het Mauritshuis, Stichting de Johan Maurits Compagnie, American Friends of the Mauritshuis en de Dutch Master Foundation, gevestigd in het Verenigd Koninkrijk. Deze steunstichtingen dragen op basis van projectaanvragen bij aan zaken die niet uit de reguliere subsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kunnen worden bekostigd. De steunstichtingen opereren als zelfstandige entiteiten.

Particulieren/legaten

Voor particulieren die het Mauritshuis rechtstreeks willen ondersteunen zijn een periodieke schenking, een legaat of een Fonds op Naam aansprekende geefmogelijkheden. Directe giften worden veelal besteed aan educatie, onderzoek en wetenschappelijke projecten. Het Mauritshuis is aangesloten bij het landelijke platform Nalaten aan cultuur en participeert hierin actief, onder meer met media-uitingen en contacten met notariskantoren.

Licensing partners

In samenwerking met partners in het bedrijfsleven ontwikkelt het Mauritshuis producten voor de eigen museumwinkel en voor verkoopmogelijkheden buitenshuis.

Trade partners

In samenwerking met reisorganisaties ontwikkelt het Mauritshuis programma's om bezoekers uit de USA, Japan en andere Aziatische landen een aangenaam en goed georganiseerd bezoek te kunnen bieden.

Events

Partijen uit het bedrijfsleven en de publieke sector kunnen bijeenkomsten organiseren in onze vergaderfaciliteiten.

Leveranciers

Onze leveranciers van producten, goederen en diensten.

Roeland Savery's Wonderlijke Wereld

We begonnen het jaar met de alleskunster Roeland Savery (1576–1639). Drie werken uit de eigen collectie (*Dansende boeren voor een Boheemse herberg*, *Vaas met bloemen in een stenen nis* en *Orpheus betovert de dieren met zijn muziek*) werden in de tentoonstelling *Roeland Savery's Wonderlijke Wereld* (8 februari – 20 mei 2024) aangevuld met bijzondere bruiklenen.

Savery was ontzettend veelzijdig, en nam in zijn schilderijen en tekeningen bijna elke thema ter hand. Hij blonk uit in bos- en berglandschappen, dierstukken en bloemstillevens. De kunstenaar geldt als een pionier, die nieuwe onderwerpen in de schilderkunst introduceerde, bijvoorbeeld als maker van de eerste Nederlandse bloemstillevens. Dankzij zijn weergave van de legendarische dodo hebben we nu überhaupt een beeld van deze uitgestorven vogel.

Savery werkte meer dan tien jaar aan het Praagse hof van de Habsburgse keizer Rudolf II, de grootste verzamelaar van zijn tijd. Die collectie was een walhalla voor de kunstenaar, waaruit hij eindeloos kon putten. Zijn geschilderde dodo was ongetwijfeld gebaseerd op een opgezet exemplaar dat hij daar kon bestuderen.

Ook Savery's tekeningen zijn een plezier voor het oog. Onze bezoekers konden genieten van zijn getekende portretten van ruiters, een olifant, landschappen, joodse mannen in een synagoge en andere personen die Savery tijdens zijn verblijf in Praag moet zijn tegengekomen. Hij tekende meestal 'naar het leven'.

Jelena Stefanovic verzorgde de vormgeving van de tentoonstelling en de catalogus is geschreven door conservator Ariane van Suchtelen. In de Kunstwerkplaats was het gedurende de voorjaarsvakantie druk. In kinderworkshops kon je zelf maskers maken, dodo's schilderen of met de puzzelroute *Savery's Wonderlijke Wereld* een speurtocht maken door de tentoonstelling. Tijdens de *Open Ateliers* mochten kinderen gratis dierenmaskers maken. Zowel qua bezoekersaantallen, als qua persaandacht was de tentoonstelling een succes.

#mygirlwithapearl

The Immersive Edition

In samenwerking met Fabrique des Lumières in Amsterdam presenteerden we vanaf 4 september tot het einde van het voorjaar 2025 *#mygirlwithapearl - The Immersive Edition*, een herinterpretatie van de tijdloze schoonheid van het 17de-eeuwse meesterwerk naar onze tijd. Een wereld om je in onder te dompelen.

Deze overweldigende presentatie vloeide voort uit onze oproep uit 2023, waarbij we fans van het *Meisje* hadden gevraagd een eigen versie van het schilderij te maken, onder de noemer *#mygirlwithapearl*. Dat was met bijna 3.500 ingezonden creaties een ongekend succes.

Deze input stond nu aan de basis van de geavanceerde projecties die te zien waren in een ruimte van 80m², onder begeleiding van een speciaal geproduceerde soundtrack. Hier werden bezoekers gedurende zeven minuten eerst volledig meegezogen in het schilderij, om vervolgens omringd te worden door de vele moderne interpretaties van Vermeers *Meisje met de parel*. Deze prachtige symbiose van oud en nieuw was een audiovisuele totaalervaring, die nog eens benadrukte hoe het meesterwerk van Vermeer tot op de dag van vandaag blijft fascineren. Soms schitterend en origineel, dan weer grappig of zelfs bizar.

De show eindigde met een oproep: laat je inspireren en creëer een eigen interpretatie van het schilderij. Na de overweldigende reacties in 2023, was het tijd voor de tweede ronde. Alles is mogelijk, in welk materiaal dan ook, lego of klei, van getekend tot geborduurd en nu ook in bewegend beeld. Een selectie wordt in 2025 tentoongesteld in de Foyer van het Mauritshuis, zodat iedereen weer de moderne versies van het *Meisje met de parel* kan bewonderen.

Het verdwenen museum

In het Mauritshuis waren tot 1875 niet één, maar twee musea te bezoeken. Op de bovenverdieping was de beroemde schilderijencollectie te zien, en op de begane grond zat tussen 1822 en 1875 het Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden met objecten van allerlei aard. In de tentoonstelling *Het verdwenen museum* (2 september t/m 5 januari 2025) brachten we het inmiddels verdwenen kabinet met ruim 120 bruiklenen tijdelijk terug naar zijn oorspronkelijke locatie.

Het eerste volkenkundige museum had een nationalistisch doel: het wilde de Nederlandse bezoeker verheffen, in een ingewikkelde periode voor het land. De VOC was net failliet, de Fransen hadden Nederland twintig jaar bezet en in 1830 scheidde ook het huidige België zich af. Het Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden moest de Nederlandse bezoeker verleiden tot een beter zelfbeeld, met propaganda, neprelieken en *fake-news*. Dat vonden onze bezoekers interessant: "Nepnieuws? Ook in de 19de eeuw wisten ze er wel raad mee, zo blijkt uit het haarstukje in het Mauritshuis.", aldus een recensent in *AD Haagsche Courant*.

Bij de tentoonstelling hebben we een zeer afwisselende programmering aangeboden, met evenementen die goed werden bezocht. Zo bestond het *Feest van Verzamelen* uit een heuse antiekmarkt op het Voorplein van het Mauritshuis en we presenteerden een lezing over de menselijke drang tot verzamelen en bezitten. Op 30 november organiseerde schrijver Pete Wu een programma over de verbanden tussen de manier van kijken naar Oost-Aziatische objecten in het 19de-eeuwse museum en de diepgewortelde discriminatie van Oost-Aziatische Nederlanders, toen en nu nog steeds.

In de tentoonstelling was een echt samoeraipak te zien, een prachtige aanleiding om kinderen in de Kunstwerkplaats te laten kennismaken met mythes rondom samoerai. Gekleed in een replica van het pak konden ze leren over deze figuur in de Japanse geschiedenis.

Neuro-onderzoek

Brengt het kijken naar een écht schilderij een andere emotionele reactie teweeg dan het kijken naar een reproductie? Die vraag stond centraal in een onderzoek van het Mauritshuis in samenwerking met de bureaus Neurensics en Neurofactor. Het was de eerste keer dat een museum zo'n vraagstuk door middel van een neuro-onderzoek liet uitpluizen. Het antwoord was 100%: jazeke! De resultaten presenteerden we op 2 oktober aan iets meer dan twintig nationale en internationale journalisten.

Met behulp van een elektro-encefalogram (EEG) is vastgesteld dat kunstwerken, waaronder het *Meisje met de parel*, in vergelijking met reproducties, een krachtige, positieve emotionele reactie oproepen. Oog in oog met een echt schilderij in een museum, ervaart een bezoeker een maar liefst tien keer sterkere hersenactiviteit dan bij een reproductie.

Achter die aandacht schuilt soms, bijvoorbeeld bij het *Meisje*, een bijzonder neurologisch fenomeen. De kijker wordt bij haar 'gevangen gehouden' in een *Sustained Attentional Loop*, een soort 'kijklus'. Je volgt met de ogen een driehoek, die begint bij haar ogen, naar de mond, naar de parel, dan weer naar haar ogen, mond, parel, enzovoorts.

Om de uitkomsten bij het grote publiek bekend te maken, werd een campagne ontwikkeld met hersenwetenschapper Erik Scherder, die geheel belangeloos meewerkte. Hij vertelt in een video – met op de achtergrond het nummer *Can't Take My Eyes Off You* – over de belangrijkste resultaten en spoort kijkers aan meer te ontdekken op onze website. De video brachten we de wereld in via betaalde en de eigen kanalen, en is meer dan 12,5 miljoen keer bekeken. Ons baanbrekende onderzoek heeft geleid tot een internationale explosie aan pers aandacht, die nog tot op het moment van schrijven voortduurt.

Onderzoek Mauritshuis in oorlogstijd

De afgelopen periode heeft het Mauritshuis in samenwerking met het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust-, en Genocide studies en het RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, gewerkt aan het onderzoeksproject *Mauritshuis in oorlogstijd*. We sloten dit meerjarige onderzoek af op 27 juni, met het symposium *Nederlandse Musea in oorlogstijd*. Daarbij ging een tiental sprekers vanuit diverse perspectieven op zoek naar antwoorden op vragen rondom de impact van de Tweede Wereldoorlog op Nederlandse musea. Deze bijeenkomst was een prelude op de tentoonstelling *Huis in de storm - Museum in oorlogstijd*, die we in het voorjaar van 2025 laten zien en die wordt begeleid door een boek met onze bevindingen.

Bij het uitverkochte symposium waren deelnemers aanwezig uit alle geledingen van de culturele sector, restitutie-gerelateerde instanties en historische organisaties. Ook vertegenwoordigers van stakeholders als het NIOD, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Unesco en Cultural Emergency Response, waren erbij.

Het was een boeiende dag waarin individuele leden van de onderzoeksgroep hun werk presenteerden, naast bijdragen van sprekers uit andere musea. Gerdien Verschoor, oud-directeur van Herinneringscentrum Kamp Westerbork, was dagvoorzitter. Martine Gosselink verzorgde een inleiding en wees op de bijzondere locatie van het Mauritshuis tijdens de Tweede Wereldoorlog, omringd door een bolwerk van het nazistische bewind van ons land. Hoofconservator Quentin Buvelot en junior onderzoeker Marie Mundigler vertelden over de lotgevallen van onze schilderijen in de oorlog en over evenementen in het Mauritshuis in die tijd. Hoofd Collectie & Wetenschap Judith Niessen sloot de dag af met een scherp verhaal, waarin ze de historische thematiek in verband bracht met het huidige, onzekere tijdsgewricht.

De gesprekken op het symposium boden *food for thought* over uiterst actuele thema's: hoe beschermen we ons erfgoed in tijden van klimaatcrises, activisme en oorlogsdreiging?

Restauratie De stier

Vóór ons *Meisje met de parel* alle aandacht zou gaan opeisen, had *De stier* van Paulus Potter in de 19de eeuw zo'n beetje de hoofdrol in het Mauritshuis. Het schilderij is zo speciaal, omdat Potter op een gigantisch doek (235,5 x 339 cm) iets oer-Hollands en gewoons als een stier schilderde.

De Stier moest worden gerestaureerd, en we hadden allerlei technische vragen. Wat voor schildertechniek hanteerde Potter? Welke verf heeft hij gebruikt? Potter heeft het schilderij zelf tijdens het schilderproces vergroot. Waarom heeft hij dat gedaan? Het project *Potterkijkers* was geboren.

Aan het begin van 2023 waren de voorbereidingen al in volle gang. Onze restauratoren Abbie Vandivere en Jolijn Schilder verrichten materiaaltechnisch en kunsthistorisch onderzoek, in samenwerking met collega's van het Rijksmuseum en de National Gallery of Ireland. Onder grote belangstelling van pers en publiek presenteerden we de eerste resultaten van het vooronderzoek tijdens een feestelijke bijeenkomst op 29 maart.

Dat was ook het startschot van de daadwerkelijke restauratie. We hebben een tentoonstellingszaal omgetoverd tot restauratieatelier, waar vanaf die dag ons publiek het hele proces op de voet kon volgen. Het schilderij is op zaal eerst met de nieuwste apparatuur materiaaltechnisch onderzocht, en daarna is het werk zelf van start gegaan.

Met behulp van een tijdslijn, animaties en iPads met achtergrondinformatie geven we daar context aan de restauratiewerkzaamheden, voor de hele familie en op een laagdrempelige manier. De restauratie zelf is online *live* te volgen en er is van alles over te ontdekken bij een speciaal kunstverhaal op onze website. We geven ons publiek voortdurend updates over de nieuwste vondsten en ontwikkelingen. Tijdens het restauratieproces is er ook volop programmering, zoals de *Stierzaterdagen*, met binnen- en buitenactiviteiten. Iedere vrijdagmiddag kan het publiek tijdens een exclusieve Q&A in de Gouden Zaal zelf vragen stellen aan de restauratoren.

Ook de pers had veel belangstelling, en vond vooral de ontdekking dat de 'Haagse' stier een 'broertje' had op een schilderij in Ierland heel interessant.

Museum Murals

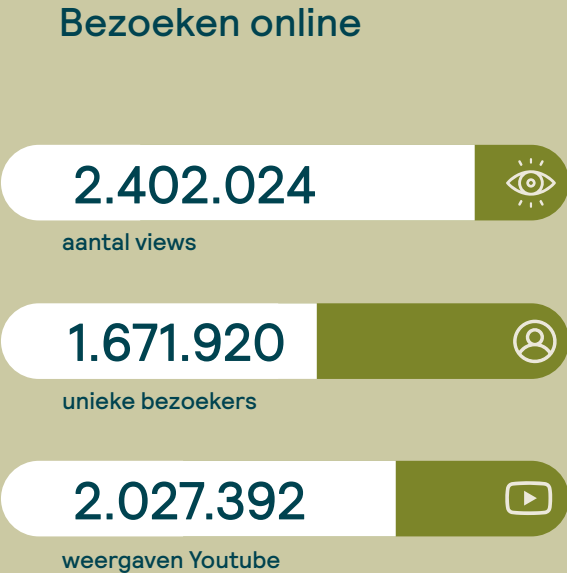
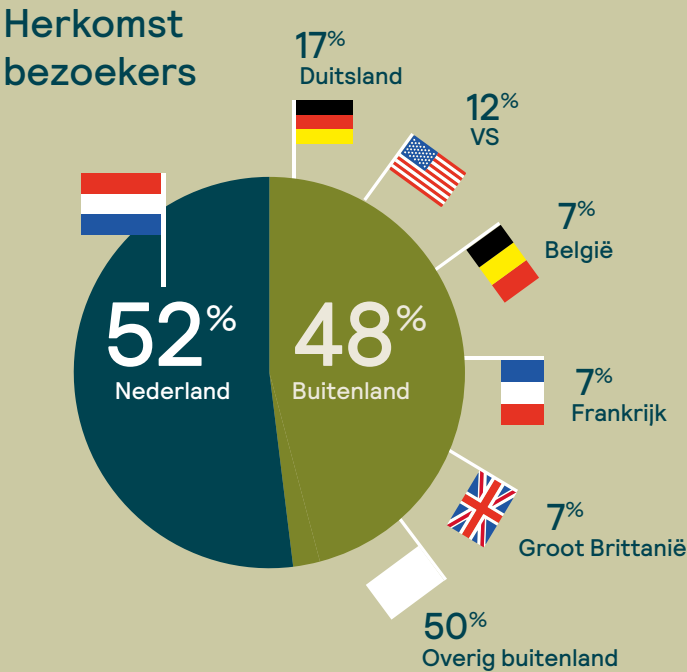
In 2022 vierden we ons jubileum onder meer met het project *Mauritshuis Murals*, waarbij vijf *street art* kunstenaars zich in enorme muurschilderingen lieten inspireren door schilderijen uit onze collectie. Met dank aan de VriendenLoterij ging dit project afgelopen jaar als *Museum Murals* vanuit Den Haag het land in. Twintig getalenteerde *street artists* creëerden muurschilderingen op twintig muren, van Texel tot Heerlen, geïnspireerd door meesterwerken en verhalen uit de collecties van twintig musea. Aan het einde van het jaar was elke provincie minstens één muurschildering rijker.

Het project werd afgerond met een 21ste en laatste muurschildering in het Mauritshuis. De Braziliaanse kunstenaar Daiara Tukano maakte het kleurrijke werk *Wirō ah'cipá (Shimmers of the wind)*, geïnspireerd op onze collectie en geschiedenis. Tukano's grootste inspiratiebron was *Het puttertje* van Carel Fabritius. Nadat ze dit schilderij had gezien, kon ze het vastgeketende vogeltje niet meer loslaten. Het idee van een vogel die niet meer kan vliegen, omdat het vastzit aan een ketting, gaf haar een ongemakkelijk gevoel. Tukano behoort tot het Yé'pá Mahsã-volk, dat vogels beschouwt als heilige dieren, als boodschappers die door verschillende lagen van de wereld gaan. Hun vrijheid is dan ook van cruciaal belang, en zo heeft ze de vogels weergegeven in haar muurschildering.

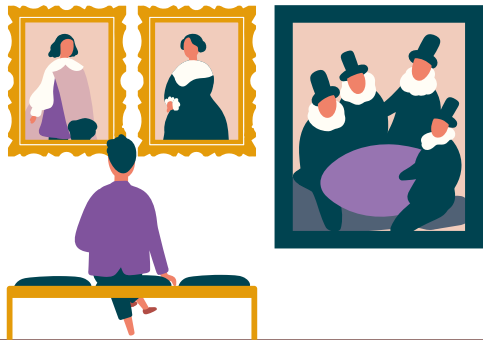
Op 8 november vond de feestelijk afsluiting plaats in het museum met de kunstenaars, museumdirecteuren en *mural*-fans. Zoals we hadden gehoopt is er meer contact ontstaan tussen de musea en lokale bewoners, voor wie museumbezoek niet vanzelfsprekend is. De kunst is naar buiten gebracht en gebruikt om woonwijken mee op te fleuren. De banden tussen de musea zijn versterkt. En, niet onbelangrijk, het project heeft een positieve invloed gehad op de naamsbekendheid van het Mauritshuis.

Bezoekers

Collectie

Totaal aantal objecten in de collectie

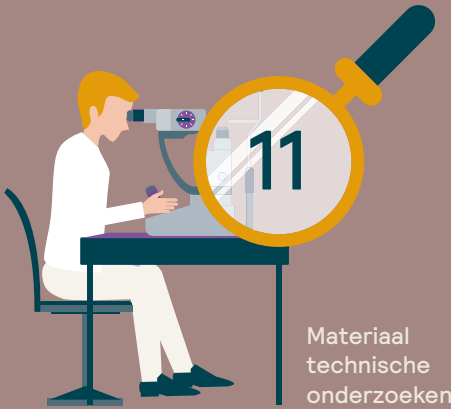

Beheer en behoud

Aantal afgeronde conserveringen en restauraties

Samenwerkingen

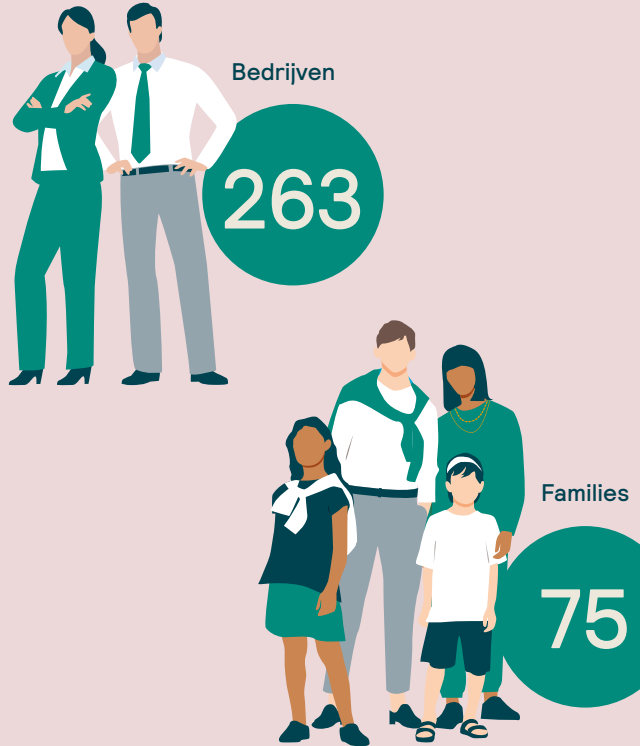
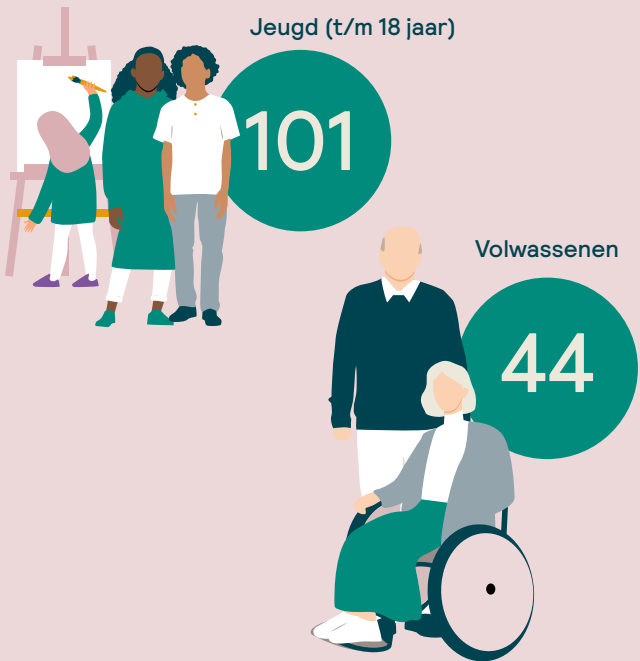
Materiaal technische onderzoeken

Internationale samenwerkingen

Activiteiten

Aantal groepen per activiteit

Bruiklenen

Nationaal

Internationaal

Uitgaande bruiklenen	Kortdurend	23	18
	Langdurig	144	8
Ontvangen bruiklenen	Kortdurend	148	17
	Langdurig	71	1

40

Bruiklenen Stichting Vrienden incl. meubels/ papieren

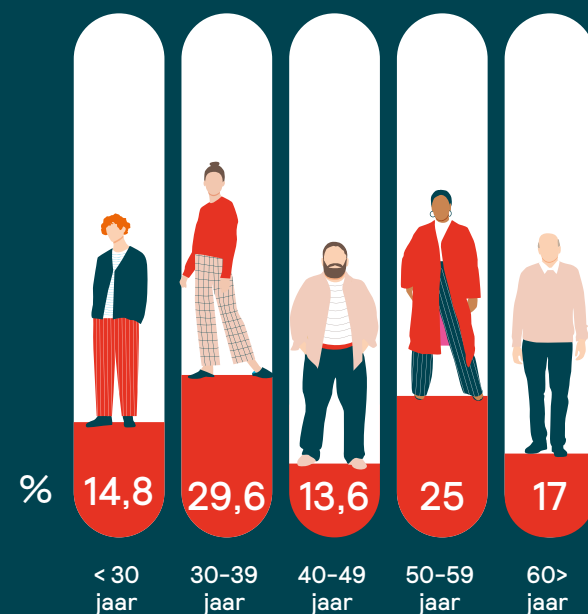
Personeel

Peildatum 31-12-24

Totaal

86
fteGemiddeld
per week33
uur

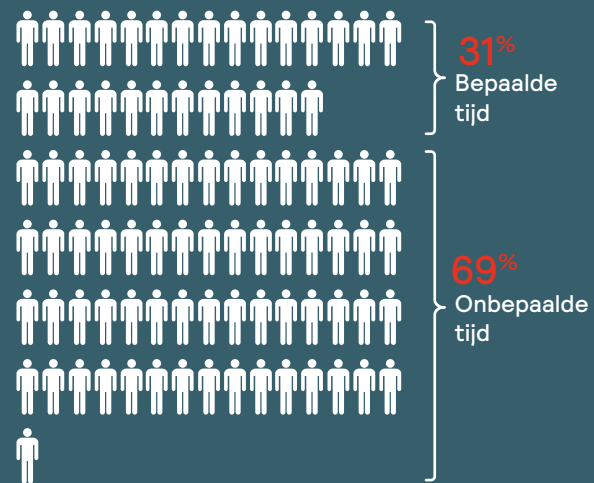
Leeftijd

Werkzaam per afdeling

Aantal medewerkers

Instroom

22

Uitstroom

16

Aantal externe medewerkers

22

72

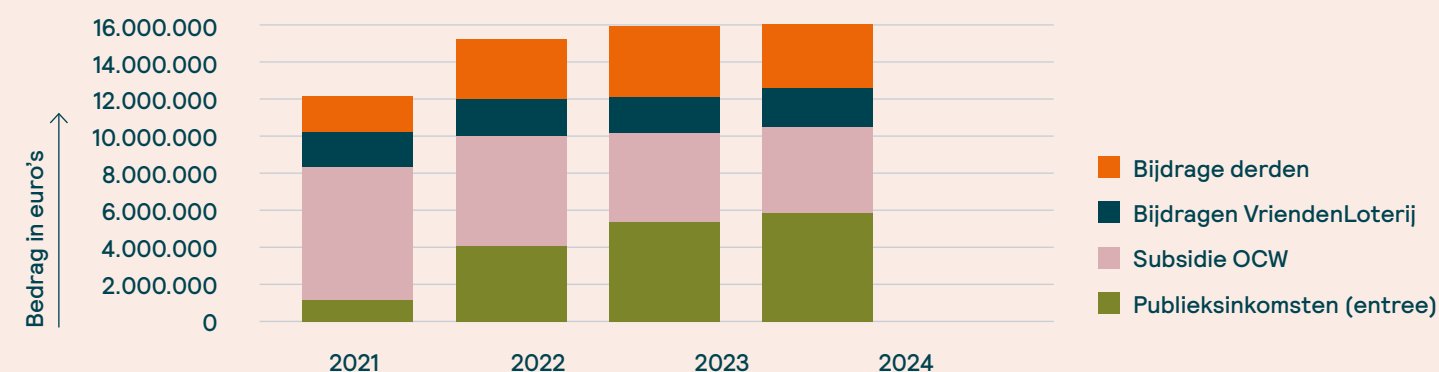
Aantal medewerkers
via pay-roll3,94%
Ziekteverzuim

47%

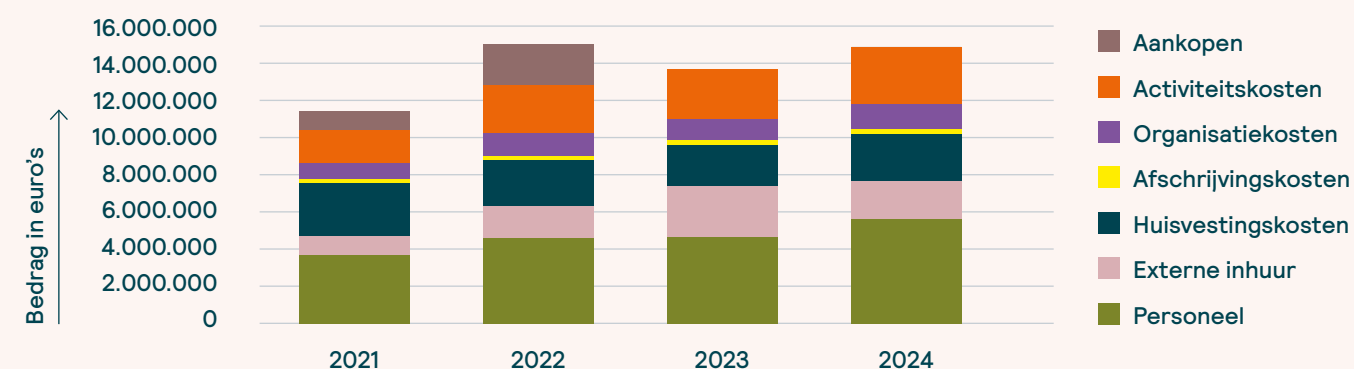

Financiën

Inkomstenverdeling

Kostenverdeling

Collectievorming

De Stichting Vrienden van het Mauritshuis kocht in 2023 de *Maaltijd te Emmaus* van de Utrechtse maniërist Joachim Wtewael. Het ovale schilderij op koper meet 11.4 x 8.8 cm en is gemaakt rond 1603-1608. Het is het tweede werk van de veelzijdige Wtewael in onze collectie, maar laat mede dankzij het onderwerp een andere kant zien van de schilder. Met deze aankoop wordt bovendien de maniëristische schilderkunst nog beter vertegenwoordigd binnen het museum.

Collectiepresentatie

Vanwege het restauratieproject *Potterkijkers* moest *De stier* van Paulus Potter verplaatst worden. Op Potters plek hingen we *De opvoeding van Zeus* van Nicolaes Berchem en ertegenover presenteerden we tijdelijk diens serie met de *Vier jaargetijden*. Om bezoekers niet teleur te stellen, hebben we de schilderijen die normaal gesproken bij *De stier* hingen – zoals onze publiekslieveling *Het aardse paradijs met de zondeval van Adam en Eva*, van Jan Brueghel de oude en Peter Paul Rubens – elders in het museum ondergebracht.

Ter gelegenheid van een tentoonstelling over Frans Hals in het Rijksmuseum, toonden we van 16 februari tot en met 9 juni een kleine presentatie met vier van de vijf schilderijen van deze kunstenaar uit onze collectie. Het vijfde schilderij, *Lachende jongen*, was uitgeleend aan Amsterdam.

Onderzoek en symposia

Na een jarenlange samenwerking met het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust-, en Genocide studies en het RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis was de afronding van het onderzoeksproject *Mauritshuis in oorlogstijd* in 2024 een mijlpaal. We sloten het project op 27 juni af met een symposium, waar uiteenlopende sprekers uit de wetenschap en de museumwereld hun onderzoek presenteerden rondom het functioneren van musea in en na de Tweede Wereldoorlog. Het project krijgt in februari 2025 een publieke component met een boek en de tentoonstelling *Huis in de storm – Museum in oorlogstijd*.

Van 4 t/m 7 juni vond in Washington het symposium *X-ray fluorescence imaging (MAXRF) and reflectance imaging spectroscopy (RIS)* plaats. Marya Albrecht en Annelies van Loon presenteerden daar hun eigen onderzoek, en ook spraken diverse leden van ons restauratieteam over hun werk.

Inmiddels zijn alle schilderijen voor het project *Bestandscatalogus Stilleven* materiaaltechnisch onderzocht, waarmee een belangrijke horde voor de publicatie in 2027 is genomen.

Restauraties en behandelingen

In het restauratieatelier werkten we in 2024 aan diverse behandelingen en restauraties; er werden vier schilderijen afgerond (zie bijlage). In maart ging onder de noemer *Potterkijkers* het grote onderzoeks- en restauratieproject van *De stier* van Paulus Potter van start.

Collectiebeheer en -veiligheid

Vanwege de opheffing van een van onze bestaande externe depots, moesten we in 2024 voor een deel van onze collectie op zoek naar een nieuw depot. We hebben een locatie gevonden die voldoet aan onze eisen en waar – door de ligging – de mogelijke gevolgen van klimaatverandering minimaal zijn. Hier gaan we ook schilderijen uit het depot van het Mauritshuis zelf onderbrengen, waarmee we die locatie in het museum kunnen ontlasten.

Terugblik Educatie & Programmering

Actueel en urgent

Het aanbod van de afdeling Educatie & Programmering was in 2024 rijk en gevarieerd. We merken dat onze jaarkalender, mede dankzij het feit dat activiteiten terugkeren, steeds zichtbaarder en herkenbaar wordt voor de bezoekers.

De programmering rondom Wereldvrouwendag, Pride, Ketikoti, vakantiewerkshops, Museumnachten voor volwassenen en kinderen, en die rond de collectie en de tijdelijke tentoonstellingen, kenmerkten zich door een actuele en urgente signatuur. We probeerden daarbij ook duurzaam te werk te gaan, in die zin dat we bepaalde activiteiten herhalen en verdiepen.

Koloniaal en slavernijverleden

We legden in onze programmering de nadruk op de meesterlijke en menselijke kwaliteiten van het Mauritshuis, maar ontwikkelden ook activiteiten die invulling gaven aan onze maatschappelijke betrokkenheid. Dit kwam bijvoorbeeld tot uitdrukking bij de kranslegging ter gelegenheid van de herdenking koloniaal verleden en slavernijverleden, die we voor de tweede keer organiseerden in samenwerking met het Comité 30 juni-1 juli. De bijeenkomst startte in het Haagse gemeentehuis, en werd bijgewoond door belangrijke gasten, zoals onze minister van financiën en de Amerikaanse ambassadeur.

De thematiek brengen we ook breder onder de aandacht in ons museum, bij de instaprondleiding *Koloniaal- en slavernijverleden*. In september onthulde Judith de Kom in het museum, bij haar boekpresentatie van *Ik omhels je onafgebroken*, een citaat over het Mauritshuis uit het boek *Wij slaven van Suriname* van haar vader Anton de Kom.

Samenwerkingen met basisscholen

Dankzij twee nieuwe fondsen konden we jonge bezoekers (misschien wel sommigen voor het eerst) kennis laten maken met kunst. Het Puttertjefonds maakte een meerjarig intensief kunstprogramma voor kinderen mogelijk op basisschool de Grote Beer. Dankzij het Lucasfonds konden we voor tien basisscholen uit heel Nederland gratis busvervoer en een workshop in het Mauritshuis organiseren, iets dat we verder zullen uitbreiden in de komende jaren. De KinderKunstschool, die met buurthuis de

Mussen in de Schilderswijk is opgericht, was ook in 2024 zeer succesvol: familie en vrienden kwamen in groten getale naar de tentoonstelling met het door de jongeren gemaakte werk.

Museumnachten

De twee Museumnachten voor kinderen en volwassenen waren volledig uitverkocht. De workshop familiewapens maken, de feestelijke maaltijd in de Brasserie en een live ontmoeting met 17de-eeuwse burgers waren hoogtepunten bij de Kindermuseumnacht. De volwassenen konden een interpretatie van een schilderij uit het Mauritshuis laten tatoeëren, modeltekenen of een workshop *Fotografie à la Jan Steen* bijwonen.

We wilden ons publiek in 2024 aansporen ook de Galerij Prins Willem V te bezoeken. Tijdens de Museumnachten en dankzij de KunsTukTuk-ritjes vanuit het Mauritshuis naar de Galerij Prins Willem V maakten veel nieuwe bezoekers kennis met deze locatie, wat een feest was voor onze rondleiders.

Programma bij tentoonstellingen

Het publiek kreeg een uitgebreide programmering rondom de tijdelijke tentoonstellingen en de meerjarige restauratie van *De stier* voorgeschoteld. Tijdens *Stierzaterdag* kon je op originele wijze de ontwikkelingen volgen via een ontmoeting met de restauratoren, workshops rondom de restauratie, maar ook door een rodeostier te trotseren op het voorplein. Bij de tentoonstelling *Het verdwenen museum* organiseerden we speciale middagprogramma's, zoals met Pete Wu of Nyanga Weder, die *pop-up performances* verzorgde in de Gouden Zaal.

Rondleiders

Aan het eind van het jaar hebben we bij een feestelijke bijeenkomst afscheid genomen van vijf zeer gewaardeerde rondleiders. Hun gouden kennis en kunde zullen worden gemist, maar wordt gelukkig ook overgedragen aan een nieuwe generatie. In het najaar namen rondleiders, museumdocenten en servicebaliemedewerkers deel aan een workshop over handgebaren voor doven en slechthorenden, om ook hen gastvrij te kunnen ontvangen. Deze workshop wordt komend jaar herhaald.

Terugblik Marketing & Communicatie

Bezoekersaantallen en -herkomst

Het Mauritshuis ontving in 2024 478.000 bezoekers, met pieken in het zogeheten 'bollenseizoen' (april, mei), de zomervakantie (juli, augustus) en de kerstvakantie (eind december). Het aandeel nationale bezoekers versus buitenlandse bezoekers bleef mooi in balans (52% en 48%). De top drie landen van herkomst zijn: Duitsland, Verenigde Staten, en een gedeelte derde plek voor Groot-Brittannië, Frankrijk, België en Japan. In onze digitale bezoekersaantallen zien we een vergelijkbaar beeld, met vooral bezoek uit Nederland, Duitsland, Verenigde Staten, Groot-Brittannië, België en Frankrijk.

Op de website eindigden we het jaar zeer positief met cijfers die 2023 (het 'Vermeerjaar') evenaren: 1.6 miljoen bezoekers bezochten onze website. Ons nieuwsbrievenbestand steeg met 23% ten opzichte van 2023. Hiervan was 57% Nederlands en 39% internationaal.

Spraakmakende projecten, activiteiten en campagnes

Na het Jubileumjaar 2022 en het Vermeerjaar 2023 was het natuurlijk de vraag of we ons weer even succesvol zouden kunnen profileren. Dankzij spraakmakende projecten, activiteiten en campagnes zijn we daar toch weer in geslaagd!

In april gingen 20 'vroege vogels' op pad door het museum met Arjan Dwarshuis en Gisbert van Baalen van *De Vogelspotcast*. Ze gingen op zoek naar de allermooiste vogels op onze 16de- en 17de-eeuwse kunstwerken en maakten hier voor het Mauritshuis een speciale podcast over.

Drie uitzonderlijke vrouwen ontvingen dit jaar voor één avond de sleutel van het museum: *drag queen* Janey Jacké, voormalig Paralympisch kampioen Esther Vergeer en operazangeres Francis van Broekhuizen stelden een bijzondere programmering samen. Deze drukbezochte *Maurits&*-avonden werden mogelijk gemaakt door onze toppartner NN Group.

Dat er intussen twaalf artiesten een nummer hebben gemaakt voor *Bekijk het Mauritshuis met je oren* werd gevierd met een speciale muzikale campagne. Jonge liefhebbers kwamen naar het Mauritshuis om te genieten van (onder meer) Goldbands keiharde pop, de *flirty* beats van Merol en de dromerige klanken van Eefje de Visser.

Met dank aan de VriendenLoterij stond het hele jaar ook in het teken van *Museum Murals*, waarbij op 20 muren in Nederland prachtige muurschilderingen zijn gerealiseerd, geïnspireerd op de collecties van evenzoveel musea. Er verschenen maar liefst 291 artikelen over in de media (print en online), met een totale mediawaarde van twee miljoen euro.

Onder de titel *#mygirlwithapearl: The Immersive Edition* presenteerden we in een speciale studio van Fabrique des Lumières in Amsterdam verschillende creatieve interpretaties van het *Meisje met de parel*, die haar visueel tot leven brachten. We deden ook weer een *open call* aan creatievelingen in binnen- en buitenland om een persoonlijk interpretatie van 'hun' *Meisje* aan ons te sturen.

Multimediale campagnes

Een absolute marketing- en PR-topper was de publicatie van het neuro-onderzoek naar enkele schilderijen in de collectie van het Mauritshuis. Onze video met hersenwetenschapper Erik Scherder – te zien op TV, sociale media, DPG en YouTube – leverde meer dan 12,5 miljoen weergaven op. De onderzoekers van Ster AdMeasure stelden vast dat de commercial heel positief werd ontvangen. In totaal zijn er 635 berichten verschenen (70 Nederlands, 565 buitenlands). Ook op radio en televisie was het groot nieuws; we werden erover geïnterviewd door Jeroen Pauw in *Bar Laet*, in *Met het oog op morgen*, *De Standaard* en *BNR Nieuwsradio*. Daarmee bereikten we nog eens ruim een miljoen kijkers en luisteraars.

Om de verbinding tussen het Mauritshuis en de Galerij Prins Willem V te versterken, konden bezoekers van 19 t/m 22 december gratis gebruik maken van de KunstukTuk om naar de Galerij te rijden. Een kleine campagne om hier extra aandacht voor te krijgen leverde maar liefst 3,8 miljoen weergaven op. Daarnaast waren de mobiele TukTuks opvallende reclame-uitingen in de stad. Een win-winsituatie, die heeft bijgedragen aan zowel de bezoekersbeleving als de zichtbaarheid van de Galerij.

Om publieksaandacht te genereren realiseerden we nog drie succesvolle multimediale campagnes: voor de tentoonstellingen *Roelant Savery's Wonderlijke Wereld* en *Het verdwenen museum* en voor het grote restauratieproject van *De stier* van Paulus Potter (*PotterKijkers*). Deze campagnes omvatten een mix van online promoties, buitenreclame en creatieve samenwerkingen met influencers.

Terugblik Business Development

Partners

In 2024 werden we wederom gesteund door de hooftpartners Vriendenloterij en NN Group. De Vriendenloterij is onze grootste partner. Ondanks een daling van de algemene lotenverkoop met zo’n 10%, bleven de verwachte geoormerkte bijdragen in 2024 ongeveer gelijk, omdat deelnemers gemiddeld langer meespelen. Dankzij de ondersteuning van VriendenLoterij bereikte het landelijke project *Museum Murals* zijn hoogtepunt in het najaar.

Het hoofdpartnerschap van NN Group eindigde op 31 december 2024. NN Group gaat verder als domeinpartner Welzijn voor 2025 en 2026. In ‘24 hebben we samen met NN drie mooie *Maurits&-*avonden georganiseerd, zijn we doorgegaan met de promotie rondom *Bekijk het Mauritshuis met je oren* en *#mygirlwithapearl*.

Het familiebedrijf Lely is een domeinpartner, die de *live*-restauratie van *De stier* van Paulus Potter ondersteunt. In juni organiseerde Lely een groot evenement met internationale gasten. Voor 2025 ontwikkelen we met hun ondersteuning een podcast rondom *De stier*, die we ook in de tentoonstelling in 2027 gebruiken.

Eind vorig jaar hebben we een nieuwe samenwerking opgezet met Haleon, het moederbedrijf van tandpastamerk Sensodyne. Sensodyne is nu een projectpartner en lanceerde in het najaar een video over de parallellen tussen tandrestauratie en kunstrestauratie. De samenwerking wordt in 2025 voortgezet.

Licensing

In 2024 plukten we de eerste vruchten van de vergrote aandacht voor *licensing* mogelijkheden in het Mauritshuis. We bezochten de grootste licentiebeurzen en hebben vele nieuwe contacten gelegd. We startten nieuwe samenwerkingen met IXXI, Just Dutch, The Skateroom, MuseArte, IZY bottles en IGG – Timeprinces, en gingen verder met Essenza en Secrid.

Fondsenwerving

2024 was een succesvol jaar qua fondsenwerving, vooral dankzij de werving voor *Huis in de storm – Museum in oorlogstijd*, wat mede was ingegeven door het relevante thema en de interactieve insteek van de tentoonstelling. We ontvingen ook fondsenbijdragen voor de tentoonstelling *Roelant*

Savery’s Wonderlijke Wereld, Het Verdwenen Museum en het restauratieproject *PotterKijkers*. Daarnaast bood de Stichting Retourschip ondersteuning voor de ontwikkeling van lesmateriaal bij de restauratie van *De stier*.

Steunstichtingen & particuliere gevers

Stichting Vrienden van het Mauritshuis droeg bij aan beide tentoonstellingen en organiseerde activiteiten voor de leden, zoals exclusieve previews, een maandelijks Vriendenlezing of het jaarlijkse Donateursdiner. De Johan Maurits Compagnie en de Dutch Masters Foundation steunden ruimhartig diverse projecten, waaronder tentoonstellingen, educatieve projecten en de bekostiging van apparatuur voor het restauratieatelier. Met de Fullbright Scholarship van de American Friends kon een talentvolle masterstudent een jaar lang ervaring opdoen in het restauratieatelier. Dankzij de bijdragen van particuliere schenkers konden projecten zoals de KinderKunstschool in buurthuis de Mussen worden voortgezet en is een Kidsbus vervoerproject opgestart om leerlingen uit heel Nederland de kans te bieden het Mauritshuis te bezoeken

Geefstrategie

De hernieuwde geefstrategie heet *Samen Doorvertellen*. Ons doel is om een inhoudelijke verbinding aan te gaan met schenkers, voor de korte en de lange termijn. Particulieren kunnen op verschillende manieren schenken aan het Mauritshuis: als lid van een steunstichting, direct aan een thema of aan een project of in de vorm van een nalatenschap. Voor extra projecten die buiten de reguliere begroting vallen, worden middelen geworven.

Mauritshuis Young

In 2024 begonnen we met het actief betrekken van een groep jongeren bij het museum, om hen te enthousiasmeren voor het mecenaat. Eind 2024 zijn ambassadeurs aangesteld en in 2025 wordt het programma uitgerold.

Events

In totaal vonden afgelopen jaar meer dan 260 evenementen in het museum plaats. Soms was de vraag zelfs groter dan onze eigen capaciteit aankon. Bijzonder waren de speciale *Stierzaterdagen*, de onthulling van de nieuwe muurschildering in de Foyer, de *Maurits&-*avonden en een aantal externe

events, zoals staatsbanketten in aanwezigheid van de koninklijke familie en de regering. We werkten weer samen met de netwerkplatformen Platform Cultuur Locaties en The Hague Venues, om Den Haag en het Mauritshuis nationaal als congreslocatie op de kaart te zetten.

Trade

Het jaar 2024 markeerde een cruciaal moment voor onze organisatie in de wereld van de *travel trade*. Na een periode van herstel en groei in de reisindustrie, zijn we onze positie aan het versterken en aan het uitbreiden door middel van gerichte keuzes en partnerschappen. We namen deel aan *business to business* beurzen en een *sales*-missie in Azië naar bekende (Japan) en nieuwe markten (Korea en Taiwan). We bezochten evenementen om de relaties met reisagenten, touroperators en andere partners te onderhouden en nieuwe *leads* te genereren.

Daarnaast organiseerden wij met collega-musea zelfstandige salesbezoeken naar België en Frankrijk, en nodigden we sleutelpartners uit om het Mauritshuis zelf te ervaren en daarmee onze relaties en zichtbaarheid te versterken.

Terugblik

Facilitaire Zaken (incl. beveiliging)

Onderhoud

Op verzoek van het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap hebben wij in 2024 het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) van onze gebouwen geactualiseerd en uitgebreid met een paragraaf over verduurzaming. Het bestaat nu uit vier delen: preventief onderhoud, revisie onderhoud, vervangingsonderhoud (groot onderhoud) en duurzaamheid. Het onderhoud is in 2024 conform het MJOP uitgevoerd.

Sinds de verzelfstandiging van het museum ontwikkelt het onderhoud aan onze gebouwen zich in overeenstemming met de prognose en het meerjarenplan. Ook in 2024 is het preventief onderhoud uitgevoerd volgens de wettelijk vastgestelde eisen en normeringen. De gebouwen en de installaties verkeren in een goede staat.

De presentatievoorzieningen in de Nassauzaal zijn vanwege ouderdom vervangen, en er is hier een nieuwe Video Led-Wall met bijhorende regievoorzieningen geïnstalleerd. Eén van de vier koelmachines op het dak van het historisch gebouw, alsmede de noodstroomvoorziening van het Mauritshuis en één van de cv-ketels van de Galerij Prins Willem V, zijn conform ons MJOP vervangen. Deze ingrijpende operatie heeft zonder overlast voor de organisatie en onze bezoekers kunnen plaatsvinden.

Helaas zijn we door een storing in een bovenliggende luchtbehandelingskast geconfronteerd met een lekkage in een tentoonstellingszaal. Er is geen schade voor de collectie geweest. Extra waterdetectoren, een verbeterde condensafvoer en een noodgoot onder dergelijke kasten moeten dit soort lekkages in de toekomst voorkomen.

Veiligheid & Beveiliging

Alle beveiligers en medewerkers van de Servicebalie, die vaak het eerste contact zijn met bezoekers, hebben in het tweede kwartaal aan een training proactief beveiligen deelgenomen. De seniorbeveiligers hebben een VCA-certificaat (Veiligheid, Gezondheid en Milieu Checklist Aannemers) behaald, zodat ze op de hoogte zijn van veiligheidsrisico's bij werkzaamheden van externe bedrijven. Ook was er een training van het Liftinstituut rondom het veilig bevrijden van bezoekers uit onze liften.

Terugblik Personeel & Organisatie

Organisatie

Eind 2024 bestond de organisatie van het Mauritshuis uit 85,8 FTE, verdeeld over 88 medewerkers en zes stagiaires. Zestien werknemers hadden een tijdelijk contract (29,5%), de overige waren in vaste dienst. Voor tijdelijke projecten en specifieke vraagstukken waarvoor geen expertise in huis was, hadden we een flexibele schil van vrijwilligers en externe medewerkers. We hebben in 2024 35 nieuwe collega's mogen verwelkomen, waaronder 13 stagiaires. In totaal 28 collega's, waaronder 12 stagiaires, hebben het Mauritshuis verlaten. Twee medewerkers zijn in 2024 met pensioen gegaan. De gemiddelde leeftijd is ten opzichte van 2023 met 1,6 jaar gedaald, naar 42,9. Het aantal vrouwen en mannen in het team is ongeveer gelijk (53% vrouwen en 47% mannen).

Het Bestuur van het museum bestond in 2024, net als daarvoor, uit een algemeen directeur en een zakelijk directeur. In het managementteam (MT) zijn het Bestuur en de hoofden van de volgende afdelingen vertegenwoordigd: Collectie & Wetenschap, Educatie & Programmering, Marketing & Communicatie, Business Development, Financiën & Informatiemanagement en Facilitaire Zaken. Retail, HR en Secretariaat vallen direct onder de zakelijk directeur.

Bij de ondersteunende functies HR, Financiën & Informatiemanagement zijn in de loop van 2024 alle vacatures ingevuld zoals gepland. Ondanks een complexe arbeidsmarkt slaagden we erin om mensen te vinden en waren er eind december geen openstaande plekken.

In november 2024 is onze HR-manager, na een dienstverband van meer dan 14 jaar, met pensioen gegaan. Onder aansturing van de interim HR-manager en haar definitieve vervangster zijn in 2024 grote stappen gezet op het gebied van de reiskostenregeling, het thuiswerkbeleid, de klachtenregeling en klokkenluidersprocedure.

CAO

Op 1 juli 2024 is er een tweejarig akkoord bereikt met betrekking tot de Museum CAO. De belangrijkste uitkomsten zijn twee structureel overeengekomen loonsverhogingen voor iedereen die onder de CAO valt: per 1 juli 2024 5% en per 1 juli 2025 3,5%. Ook is er een nieuw *Handboek*

functieafdeling vastgesteld, dat in 2025 wordt ingevoerd. De nieuwe CAO is met het personeel gedeeld en toegelicht.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage bedroeg in 2024 3,94%. Hiervan betreft 0,73% kort verzuim, 0,36% middellang verzuim en 2,84% lang verzuim. Dit betekende meer dan een halvering ten opzichte van 2023, toen het verzuimpercentage uiteindelijk op 8,07% uitkwam.

Training & opleiding

In 2024 zijn de introductiedagen voor nieuwe medewerkers opnieuw ingevoerd. Tevens is bij het *onboarding*-programma een *buddy*-systeem en een overzichtelijke checklist geïntroduceerd. Een grote groep medewerkers woonde de introductietraining *Projectmatig werken* bij, en een selectie hiervan is nog naar een verdiepende training geweest. We hebben tweemaal een training Excel aangeboden.

Medewerkersonderzoek

In november 2024 was er weer een Medewerkers-tevredenheidsonderzoek, op basis van een vragenlijst die is samengesteld in een samenwerking tussen de OR, HR en Directie. In januari 2025 werden de uitkomsten beschikbaar en intern gedeeld. In januari 2025 kwamen de uitkomsten beschikbaar en zijn vervolgens intern met iedereen gedeeld. De hoofdconclusie is dat men trots is om bij het Mauritshuis te werken en dat er een gezonde basis van tevredenheid is. Aangegeven verbeterpunten en wensen zullen gezamenlijk worden opgepakt. Het MTO wordt jaarlijks herhaald.

Personeelsbijeenkomsten

In 2024 waren er zes personeelsbijeenkomsten, met presentaties van projecten, toelichtingen op beleid en ruimte voor vragen vanuit het personeel. Tweemaandelijks koffie-ochtenden in de Brasserie dienden ertoe de contacten tussen de afdelingen te stimuleren.

Processen

In 2024 zijn de processen, zoals we die in 2023 ontwikkelden, geïmplementeerd, verder uitgewerkt of bediscussieerd. Het projectmatig werken is verder in de organisatie ingebed. Er was nog steeds aandacht voor de optimalisatie

van het planningsproces van groepsboekingen en evenementen, wat een vervolg krijgt in 2025. Met de versterkte afdeling ICT zijn er projecten gedefinieerd ter verbetering van de organisatieprocessen.

Tentoonstelling *The Grand Tour*, najaar 2025

Eén van de belangrijkste toekomstambities van het Mauritshuis is om de hoge kwaliteit en de prestaties op het gebied van gastvrijheid, wetenschap en presentaties te behouden. Ons uitgangspunt is daarbij dat we bezoekersbeleving belangrijker vinden dan bezoekersaantallen.

In een wereld die maatschappelijk en politiek sterk verandert, is het behouden van dat hoge kwalitatieve niveau geen vanzelfsprekendheid. We kennen de impact van de (aankomende) veranderingen nog niet, maar we bereiden ons wel voor op de toekomst. Daarom is er verscherpte aandacht voor deze thema's:

- Veiligheid van de collectie, in de context van klimaatverandering en geopolitieke instabiliteit
- Tentoonstellingsbeleid en programmering
- De werving van nieuwe (private) donors en sponsors
- De onderlinge verhoudingen en relaties, binnen en buiten het museum

Naast een veranderend mondiaal speelveld, is onze grootste uitdaging momenteel dat de capaciteit van het museum op veel terreinen maximaal wordt benut. Capaciteitsmanagement en -planning zijn daarom onontbeerlijk. Wij willen het gebruik van het museum optimaliseren, en daarbij duidelijke kaders ontwikkelen, zodat we het beoogd aantal bezoekers en het overig gebruik van het museum (binnen en buiten openingstijden) blijvend kunnen bolwerken.

Met een nieuw opgestart project gaan we de Galerij Prins Willem V op alle fronten vernieuwen, zodat ook daar de bezoekerservaring optimaal wordt. De ambitie is daarbij om ook een kleinschalige avond-programmering te ontwikkelen, in samenwerking met lokale partners. Die verbouwing moet geheel extern gefinancierd worden. We zijn voor onze planning afhankelijk van de verbouwingsplannen van onze burens, het Ministerie van Algemene Zaken.

Na tien jaar intensief gebruik is de Kunstwerkplaats toe aan een *upgrade*. Vanwege ruimtegebrek en zaalverhuur kunnen wij onze ambities voor meer educatieprogramma's en het ontvangen van een groter publiek voor onze lezingen, workshops, etc., niet waarmaken. Een externe nieuwe locatie is een optie, wat mogelijkheden zou kunnen bieden voor een langer circulerende wens: meer vierkante meters voor tentoonstellingen.

Wat betreft de interne processen verschuift de aandacht in 2025 van projectmanagement-cursussen (het fundament voor de toekomstige ontwikkeling van het museum), naar de verbetering van de interne samenwerking tussen de afdelingen door middel van trainingen. Uit de zelfanalyse en het visitatierapport bleek dat er op dit gebied zeker nog was te winnen.

Een ander aandachtspunt betreft een nieuwe indeling van de werkplekken en de kantoren. De organisatie is gegroeid met 8 FTE en bestaande kantoorruimtes waren soms al overbelast.

Onderzoek

In 2025 beginnen we (of gaan we verder) met de voorbereidende werkzaamheden en het onderzoek van onderstaande tentoonstellingen:

- *Puttertje & Friends*, voorjaar 2026
- *Stephan Vanfleteren*, zomer 2026
- *Thyssen-Bornemisza*, najaar 2026
- *De stier & Friends*, voorjaar 2027
- *Samuel van Hoogstraten*, najaar 2027
- *Ateliervoorstellingen*, voorjaar 2028
- *Titiaan*, najaar 2029
- *Zo wijd de wereld strekt II* – revisie van 1979, 2030
- *Lucian Freud*

Parallel aan de tentoonstellingen werken we ook aan deze projecten:

- Onderzoek Hercules Segers, paneel en schilderij
- *Bestandscatalogus Stilleven*
- Presentatie op zaal en kennismiddag rond het project *Rembrandt vraagteken*
- Symposium *Revisiting Dutch Brazil and Johan Maurits deel 2*, dat ingaat op de revisie van de tentoonstelling *Zo wijd de wereld strekt* uit 1979 en de rol van Johan Maurits in Nederlands-Brazilië.

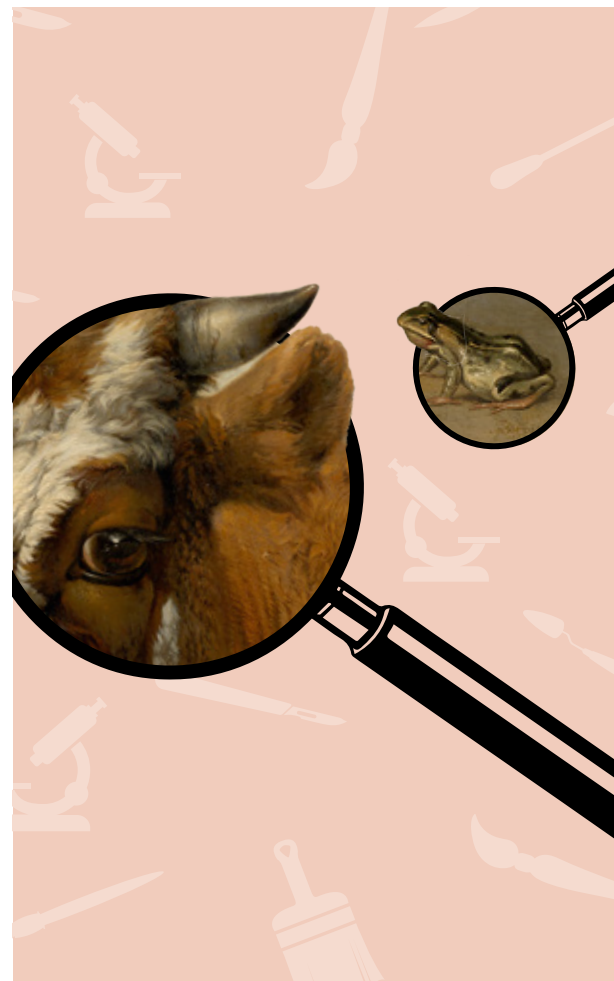
Huis in de storm – Museum in oorlogstijd

13 februari t/m
29 juni 2025

In 2025 staat het Mauritshuis stil bij de bevrijding van Nederland, 80 jaar geleden. De kunstcollectie in de opslag, propaganda-tentoonstellingen, muziekkuitvoeringen en *Arbeitseinsatz*-onderduikers – het Mauritshuis maakte tijdens de Duitse bezetting van Nederland een bewogen periode door. In het souterrain woonde Menno de Groot (1931) met zijn familie. Jonge museum-bezoekers zien door Menno's belevingswereld wat er zich allemaal afspeelde binnen de muren van het museum.

PotterKijkers – De stier onder de loep

Hele jaar

De stier van Paulus Potter – een enorm schilderij van een enorm normaal dier – is één van de beroemdste schilderijen van het Mauritshuis. Een boegbeeld van oer-Hollandse schilderkunst. In maart 2024 zijn we begonnen dit schilderij op zaal, voor de ogen van het publiek, te onderzoeken. Daarna volgde het proces van vernisafname. Vanaf maart 2025 start de wederopbouw van het schilderij. Het hele proces is ook online te volgen, laagdrempelig en interessant voor alle leeftijden.

The Grand Tour

18 september 2025 t/m
4 januari 2026

In geen enkel ander land in Europa vind je zoveel landhuizen met prachtige kunstcollecties als in Engeland. Het land heeft een lange traditie van adel die landhuizen bouwde, omringd door prachtige tuinen en parken. Deze huizen werden gevuld met kunst die generaties lang werd verzameld, vaak tijdens reizen over het Europese continent, de zogenaamde *Grand Tour*. In het najaar van 2025 organiseren we een tentoonstelling met schilderijen en andere kunstwerken uit drie van deze *Treasure Houses of England*, namelijk: Holkham Hall, Burghley House en Woburn Abbey.

Vooruitblik
Begroting 2025

Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Begroting Projecten 2025	TOTAAL
Directe opbrengsten			
Entreeopbrengsten	€ 5.881	€ -	€ 5.881
Overige directe opbrengsten	€ 774	€ 261	€ 1.034
Overige opbrengsten			€ -
Indirecte opbrengsten	€ 249	€ -	€ 249
Subsidies OCW	€ 5.555	€ -	€ 5.555
Subsidies OCW (incidenteel)	€ -	€ -	€ -
Overige bijdragen	€ 688	€ 2.204	€ 2.892
TOTALE OPBRENGSTEN	€ 13.146	€ 2.465	€ 15.611
Kosten			
Personeelskosten	€ -8.048	€ -	€ -8.048
Afschijvingskosten	€ -421	€ -	€ -421
Huisvestingskosten	€ -3.303	€ -	€ -3.303
Organisatiekosten	€ -1.140	€ -	€ -1.140
Activiteitenkosten	€ -631	€ -1.715	€ -2.345
TOTALE KOSTEN	€ -13.543	€ -1.715	€ -15.258
BEDRIJFSRESULTAAT	€ -397	€ 750	€ 353
Financiële baten en lasten	€ 450	€ -	€ 450
Mutatie aankoopfonds		€ -750	€ -750
RESULTAAT	€ 53	€ -	€ 53

Verkort financieel
jaarverslag

ACTIVA	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	19	45
Materiële vaste activa		
<i>Inventaris</i>	1.500	1.058
Financiële vaste activa		
<i>Uitgestelde vergoeding achterstallig onderhoud</i>	147	183
Totaal vaste activa	1.666	1.287
Viottende activa		
Vorraden	19	19
Vorderingen	3.259	3.621
<i>Debiteuren</i>	1.374	1.219
<i>Belastingen en sociale premies</i>	145	502
<i>Overige vorderingen en overlopende activa</i>	1.741	1.900
Liquide middelen	25.155	23.778
Totaal viottende activa	28.433	27.418
TOTAAL ACTIVA	30.099	28.705

PASSIVA	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Eigen vermogen		
Reserves	10.027	10.002
<i>Algemene reserve</i>	2.995	2.812
<i>Bestemingsreserve</i>	6.525	6.400
<i>Bestemmingsfondsen</i>	506	790
Totaal eigen vermogen	10.027	10.002
Aankoopfonds	10.513	8.754
Voorzieningen		
Groot onderhoud begouwen en installaties	105	108
Overige voorzieningen	121	75
<i>Jubilea</i>	33	33
<i>Sponsorverplichtingen</i>	87	42
Totaal voorzieningen	226	184
Schulden		
Langlopende schulden (> 1 jaar)	5.646	4.798
<i>Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW</i>	4.589	3.961
<i>Investeringsubsidie OCW</i>	922	566
<i>Overige langlopende schulden</i>	135	270
Kortlopende schulden (< 1 jaar)	3.687	4.967
<i>Crediteuren</i>	1.045	2.199
<i>Belastingen en sociale premies</i>	247	192
<i>Overige schulden en overlopende passiva</i>	2.396	2.577
Totaal schulden	9.333	9.765
TOTAAL PASSIVA	30.099	28.705

BATEN	2024	2023
Subsidie	4.624	4.659
Incidente publieke subsidie	-	110
Entreegelden	5.847	5.363
Sponsorinkomsten	1.538	1.056
Overige bijdragen	3.262	3.579
Baten in natura	-	-
Opbrengst verkopen	67	39
Overige directe opbrengsten	475	437
Overige indirecte opbrengsten	241	674
Totaal baten	16.055	15.917

LASTEN	2024	2023
Personeelskosten		
Salarissen	5.554	4.674
Inhuur derden	2.005	2.770
Opleidingskosten	44	27
Overige personeelslasten	62	-54
Overige personeelslasten, bijdragen NOW		
Totaal Personeelskosten	7.664	7.416
Afschrijvingskosten		
Invenstaris voor bedrijfsvoering	280	225
Museala inventaris	16	8
Totaal afschrijvingskosten	296	234
Overige kosten		
Aankopen	0	0
Huren	1.149	1.328
Huisvestingslasten	1.417	1.605
Organisatiekosten	1.313	1.166
Activiteitskosten	3.123	2.674
Totaal overige lasten	7.002	6.774
TOTAAL LASTEN	14.961	14.423
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	1.093	1.494
Financiële baten en lasten		
Rentebaten	705	213
Rentelasten	-14	-20
Totaal financiële baten en lasten	690	194
Mutatie aankoopfonds	-1.759	-1.197
EXPLOITATIERESULTAAT	25	491

Toelichting bij de balans van 31 december 2024
De jaarrekening is onder andere opgesteld conform regelgeving van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De informatie in deze verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening die is vastgesteld op 31 maart 2025. De waardering en bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben, ongeacht of ze tot ontvangsten of uitgaven hebben geleid. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het maken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. Bedragen zijn afgerond op duizend euro.

Reflectie op 2023 en het financiële resultaat
Na het voorspoedige jaar 2023 was duidelijk geworden dat de organisatie zich had hersteld van de moeilijke corona-jaren ervoor. Bezoekers, partners en organisaties hebben in groten getale het Mauritshuis weer weten te vinden. Onze tentoonstellingen spraken aan, werden goed bezocht en dito gewaardeerd. We mochten ons verheugen – zo bleek uit onderzoeken – op een hoge klanttevredenheid en zelfs op een grote waardering van kinderen.

In 2024 waren de eigen inkomsten hoger door de stijging van het aantal bezoekers, en ook de overige bijdragen overtroffen de begroting. We hebben meer inkomsten van de VriendenLoterij ontvangen dan verwacht. Dankzij nauwelijks onbezette vacatures en veel herstelde zieken, was de personele situatie in 2024 ook goed. Eind 2024 waren er geen vacatures. Externe medewerkers binnen de ondersteunende functies zijn vervangen door medewerkers in dienst. De activiteitenkosten zijn lager dan begroot, omdat een deel van het werk aan een aantal projecten in 2025 wordt uitgevoerd.

Het gepresenteerde en gerealiseerde resultaat is € 24.800 ten opzichte van het begrote resultaat van € 40.000. In dit resultaat zit een dotatie aan het aankoopfonds van € 1.758.800, een miljoen

meer dan begroot, omdat we minder geld van de VriendenLoterij hebben gebruikt voor projecten en activiteiten.

Er heeft een resultaatbestemming plaatsgevonden, namelijk een onttrekking uit het bestemmingsfonds voor beklemd vermogen, dat in 2023 was gevormd, voor een bedrag van € 283.700. Dit bedrag is gelijk aan het saldo van baten en lasten gemaakt voor de bestedingsdoelen, die de schenkers hebben meegegeven bij hun donatie. Daarnaast is een nieuwe bestemmingsreserve gevormd voor vervanging verzuim voor € 125.000. In totaal zal er € 183.500 toegevoegd worden aan de algemene reserve. Er is een goede financiële en organisatorische basis voor de toekomst gelegd, waar we met vertrouwen en verwachting naar uitkijken.

Resultaatbestemming
Na goedkeuring door de Raad van Toezicht is het resultaat conform het voorstel voor resultaatbestemming door het bestuur toegevoegd aan het eigen vermogen.

Materiële vaste activa
De gebouwen van het Mauritshuis en de Galerij Prins Willem V zijn eigendom van de Staat der Nederlanden en worden van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) gehuurd. Het Mauritshuis is sinds de oplevering van de verbouwing in 2013/2014 verantwoordelijk voor het onderhoud, een taak die voorheen bij het RVB lag. Ook de collectie is voor het grootste deel Rijkseigendom. Een belangrijke externe bruikleengever is Stichting Vrienden van het Mauritshuis. Een relatief klein deel van de collectie is in beheer verkregen door langdurige bruiklenen van derden.

Eigen vermogen
Het Mauritshuis heeft op 31 december 2024 een eigen vermogen van € 10.026.500. Dit is een stijging van € 24.700 ten opzichte van 2023, toen het eigen vermogen aan het eind van het jaar € 10.001.800 bedroeg. De toename is het gevolg van het positief resultaat van € 24.800 en een afname van de bestemmingsfondsen met € 283.700 en een nieuwe bestemmingsreserve “Vervanging verzuim” voor € 125.000. Het vermogen kan worden uitgesplitst naar de volgende reserves en fondsen: algemene reserve van € 2.995.400,

bestemmingsreserve continuïteit van € 5.400.000, een bestemmingsreserve publiekswerking van € 1.000.000, een bestemmingsreserve vervanging verzuim van € 125.000 en een bestemmingsfonds van € 506.100.

Wet Normering Topinkomens (WNT)
Per 1 januari 2013 is de *Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector* (WNT) ingegaan. Als topfunctionarissen zijn de leden van de Raad van Toezicht en het bestuur geïdentificeerd. De Raad van Toezicht verricht zijn werkzaamheden onbezoldigd. Het bezoldigingsmaximum volgens de WNT in 2024 voor het Mauritshuis is € 233.000. Het bestuur is in loondienst bij de Stichting Koninklijk Kabinet van Schilderijen Mauritshuis. Het WNT-maximum wordt niet overschreden. Het weergegeven individuele WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

WNT-verantwoording 2024 Stichting Koninklijk Kabinet der Schilderijen Mauritshuis (hierna Mauritshuis)

De WNT is van toepassing op het Mauritshuis. Het voor het Mauritshuis toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2024

bedragen x € 1	Martine Gosselink	Arnoud van Dommele
Functiegegevens	Algemeen directeur	Zakelijk directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1/2024 – 31/12/2024	1/1/2024 – 31/12/2024
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 170.005	€ 167.032
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.299	€ 19.299
Subtotaal	€ 189.304	€ 186.331
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 189.304	€ 186.331
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t./n.v.t	n.v.t./n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2023

bedragen x € 1	Martine Gosselink	Arnoud van Dommele
Functiegegevens	Algemeen directeur	Zakelijk directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1/2023 – 31/12/2023	1/9/2023 – 31/12/2023
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 164.948	€ 51.224
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.084	€ 6.028
Subtotaal	€ 183.032	€ 57.252
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 74.537
Bezoldiging	€ 183.032	€ 57.252

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Er waren geen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Er waren geen toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldering van meer dan € 2.100.

1d. Topfunctionarissen met een totale
bezoldiging van € 2.100 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond
van hun voormalige functie nog 4 jaar als top-
functionaris worden aangemerkt met een totale
bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2024

Naam topfunctionaris	Functie
Ila Kasem	Voorzitter
Rob Lelieveld	Vicevoorzitter
Manfred Sellink	Lid (tot 26 juni 2024)
Ben Semeijns de Vries van Doesburgh	Lid (tot 22 maart 2024)
Vaishali Sachdev	Lid
Siela Adrjosemito-Jethoe	Lid
Arnoud Odding	Lid (vanaf 26 juni 2024)
Damiaan Jacobovits de Szeged	Lid (vanaf 26 juni 2024)

3. Overige rapportageverplichtingen op
grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen
zijn er geen overige functionarissen met een
dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging
boven het individueel toepasselijke drempelbe-
drag hebben ontvangen.

A
Prijzen &
nominaties

Prijzen

– Het project ‘Potterkijkers De stier onder de loep’ werd verkozen tot finalist voor de KECK awards van de International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works (IIC), september 2024.

– Het project #mygirlwithapearl, in samenwerking met Nationale-Nederlanden heeft een Lamp gekregen van de ADCN Dutch Club for Creativity, in de categorie Dutch Creativity Awards.

– Het project #mygirlwithapearl, in samenwerking met Nationale-Nederlanden, heeft een een ‘San Accent’ gekregen van Stichting Adverteerdersjury Nederland (SAN), in de categorie Vrije Tijd. Elk jaar kiest deze stichting de beste cases van adverteerders en bureaus. De cases die worden bekroond krijgen een ‘Accent’.

– Het project #mygirlwithapearl, in samenwerking met Nationale-Nederlanden, heeft een Dutch PR Award gekregen van de Media Info Groep & Marketing Report, in de categorie ‘Cases ingestuurd door bedrijven en organisaties’ zonder bureau.

– De 3-delige podcast Het geheim van het Meisje met de parel, in samenwerking met Nationale-Nederlanden, heeft een Sponsorring gekregen, in de categorie ‘Content (Beste gebruik van) 2023’. Dit is een award voor de beste Sponsorring cases van Nederland.

– Het Mauritshuis is bekroond met 3 Michelinsterren door de Michelin Reisgids. Drie sterren betekent ‘de reis waard’.

– Jolijn Schilder is door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) uitgeroepen tot Museumtalent 2024, een aanmoedigingsprijs voor jong talent in de museumsector.

B
Aanwinsten

In 2024 werd het volgende schilderij voor het Mauritshuis verworven:

Joachim Wtewael
De maaltijd te Emmaüs
ca. 1608–1610
Koper (ovaal), 11,4 x 11,8 cm
Inv. 1230

Verworven in de kunsthandel door de Stichting Vrienden van het Mauritshuis; in duurzaam bruikleen van de Stichting Vrienden van het Mauritshuis, sinds 2024
Zie J. Niessen in Mauritshuis Magazine 37 (2024), nr. 2, pp. 16–20

Nieuwe schilderijlijsten

Het museum heeft in het verslagjaar nieuwe schilderijlijsten laten maken voor:

– Joachim Wtewael, De maaltijd te Emmaüs, inv. 1230.
Mogelijk gemaakt door de Stichting Vrienden van het Mauritshuis.

– Pieter Lastman, De prediking van Johannes de Doper, inv. 1219.
Mogelijk gemaakt door de International Friends of the Mauritshuis.

C
Tentoonstellingen
en presentaties

Roofkunst: Tien verhalen
14 september 2023 t/m 7 januari 2024
(van 22 maart 2024 tot en met 26 januari 2025 in het Humboldt Forum, Berlijn)

Roelant Savery’s Wondere Wereld
8 februari t/m 20 mei 2024

PotterKijkers: De stier onder de loep
vanaf 29 maart 2024

Het verdwenen museum
12 september 2024 t/m 5 januari 2025

Who’s that girl?: Ontdekkingen over het Meisje met de parel
Juni 2023 – oktober 2024

Can’t take my eyes off you: Neuro-onderzoek naar het Meisje met de parel
oktober 2024 – februari 2025

D
Bruikleenoverzicht

In kortstondig bruikleen ontvangen
(per 31 december 2024: 165 objecten)

Voor de tentoonstelling *Roelant Savery's Wonderlijke Wereld* werden 40 schilderijen en tekeningen van de kunstenaar in bruikleen ontvangen van openbare en particuliere verzamelingen in binnen- en buitenland; zie cat. *De wondere wereld van Roelant Savery*, Den Haag-Zwolle 2024, pp. 138-140, met afb.

Voor deze tentoonstelling is door de RCE namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een indemniteitsgarantie toegezegd.

Voor de tentoonstelling *Het verdwenen museum* werden 125 uiteenlopende objecten in bruikleen ontvangen van het Rijksmuseum en het Wereldmuseum; zie cat. *Het verdwenen museum: Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden in het Mauritshuis*, Den Haag-Zwolle 2024, pp. 159-169, met afb.

In kortstondig bruikleen uitgeleend aan tentoonstellingen in binnen- en buitenland
(per 31 december 2024:28 bruikleen-verstrekkingen, zijnde 37 objecten)

De zonnekoning en Oranje
Limburgs Museum, Venlo
10 juni 2023-7 januari 2024
— Abraham Ragueneau, *Portret van Willem III*, [INV. 498]

Op reis met Vincent: Van Gogh in Drenthe
Assen, Drents Museum
11 september 2023-7 januari 2024
— Jacob van Ruisdael, *Gezicht op Haarlem met bleekvelden*, [INV. 155]

Blik op Haarlem
Haarlem, Frans Hals Museum
22 september 2023-7 januari 2024
— Job Berckheyde, *Gezicht op een Hollandse gracht, mogelijk de Oude Gracht in Haarlem*, [INV. 746]

Wybrand Hendriks was hier!
Haarlem, Teylers Museum
29 september 2023-7 januari 2024
— Wybrand Hendriks, *Portret van Jacob Feitama (1726-1797) en zijn echtgenote Elisabeth de Haan (1735-1800)*, [INV. 827]

Rubens and Women
Londen, Dulwich Picture Gallery
27 september 2023-28 januari 2024
— Peter Paul Rubens, *'Modello' voor de Hemelvaart van Maria*, [INV. 926]

Brueghel: De familiereünie
Den Bosch, Noordbrabants Museum
30 september 2023-7 januari 2024
— Jan Brueghel I & anonieme leerling van Rubens, *Nimfen vullen de hoorn des overvloeds*, [INV. 234]
— Jan Brueghel I & Hans Rottenhammer, *De rust op de vlucht naar Egypte*, [INV. 283]
— Jan Brueghel I & Hans Rottenhammer, *Christus in het voorgeborchte*, [INV. 285]

De omgekeerde wereld van Adriaen van de Venne
Middelburg, Zeeuws Museum
30 september 2023-21 april 2024
— Christoffel van den Berghe, *Winterlandschap*, [INV. 671]
— Christoffel van den Berghe, *Zomerlandschap*, [INV. 672]
— Adriaen van de Venne, *Zelfportret*, [INV. 1227]

Fashion for God
Utrecht, Museum Catharijneconvent
14 oktober 2023-21 januari 2024
— Frans Hals, *Portret van Jacob Olycan*, [INV. 459]
— Frans Hals, *Portret van Aletta Hanemans*, [INV. 460]

Krasse koppen: Bruegel, Rubens en Rembrandt
Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten
20 oktober 2023-21 januari 2024

Turning Heads: Rubens, Rembrandt and Vermeer
Dublin, National Gallery of Ireland
24 februari-26 mei 2024
— Frans Hals, *Lachende jongen*, inv. 1032 (alleen Antwerpen)
— Jacob van Oost II (omgeving van) of Michaelina Wautier, *Buste van een jonge man*, [INV. 297]
— Rembrandt, *Lachende man*, [INV. 598]

Women Masters
Madrid, Museo Nacional Thyssen-Bornemisza
31 oktober 2023-4 februari 2024
— Judith Leyster, *Man die een vrouw geld aanbiedt*, [INV. 564]

On the Reverse
Madrid, Museo Nacional del Prado
7 november 2023-3 maart 2024
— François Bunel II (toegeschreven aan), *De inbeslagname van de inhoud van het atelier van een schilder*, [INV. 875]

Collectie Centraal
Utrecht, Centraal Museum
16 december 2023-1 juni 2024
— Abraham Mignon, *Bloemen in een glazen vaas*, [INV. 112]

Frans Hals
Amsterdam, Rijksmuseum
16 februari-9 juni 2024
Berlijn, Gemäldegalerie
12 juli-3 november 2024
— Frans Hals, *Lachende jongen*, [INV. 1032]

Regie: Rembrandt
Amsterdam, Museum Het Rembrandthuis
2 maart-26 mei 2024
— Rembrandt, *Suzanna*, [INV. 147]

Die Reise der Bilder: Hitlers Kulturpolitik, Kunsthandel und Einlagerungen in der NS-Zeit im Salzkammergut
Linz, Lentos Kunstmuseum
20 maart-8 september 2024
— Cornelis de Man, *Interieur van de Laurenskerk in Rotterdam*, [INV. 856]
— Isack van Ostade, *IJsvermaak*, [INV. 864]

Loot: 10 Stories
Berlijn, Humboldt Forum
22 maart 2024-16 juni 2024
— Paulus Potter, *Spiegelend koetje*, [INV. 137]
— Rembrandt, *Zelfportret*, [INV. 840]

Bloom
Apeldoorn, Paleis Het Loo
20 april-1 september 2024
— Abraham Mignon, *Bloemen in een glazen vaas*, [INV. 112] (tot 1 juni in Utrecht)
— Maria van Oosterwijck, *Bloemen in een versierde vaas*, [INV. 468]

Verbeelde weelde: Topstukken uit het oeuvre van Jan Davidsz de Heem
Antwerpen, Snijders&Rockoxhuis
27 april-1 oktober 2024
— Jan Davidsz de Heem, *Guirlande van vruchten met enkele bloemen*, [INV. 49]
— Jan Davidsz de Heem, *Stilleven met boeken en een viool*, [INV. 613]

Six Lives: The Story of Henry VIII's Queens
Londen, National Portrait Gallery
20 juni-8 september 2024
— Hans Holbein I (atelier), *Portret van Jane Seymour*, [INV. 278]

17de-eeuwse Deventer stadsaanzichten
Deventer, Museum de Waag, Deventer verhaal
20 juni-14 oktober 2024
— Meindert Hobbema, *Landschap bij op Deventer*, [INV. 899]

Impulse Rembrandt: Teacher, Strategist, Bestseller
Leipzig, Museum der bildenden Künste
3 oktober 2024-26 januari 2025
— Rembrandt, *Tronie van een man met een gevederde baret*, [INV. 149]

Rembrandt-Hoogstraten: Colour and Illusion
Wenen, Kunsthistorisches Museum
8 oktober 2024-12 januari 2025
— Rembrandt, *Het loflied van Simeon*, [INV. 145]

Grand Dessert: De geschiedenis van het toetje
Kunstmuseum Den Haag
23 november 2024-6 april 2025
— Willem van Mieris, *Kruidenierswinkel*, [INV. 109]

Rachel Ruysch: Nature into Art
München, Alte Pinakothek
26 november 2024-16 maart 2025
— Rachel Ruysch, *Vaas met bloemen*, [INV. 151]

Illusion
Hamburg, Hamburger Kunsthalle
6 december 2024-6 april 2025
— Frans van Mieris de Oude, *Bellenblazende jongen*, [INV. 106]
— Jan Weenix, *Dode patrijs, hangend aan een spijker*, [INV. 940]

In de ban van goud
Leiden, Wereldmuseum Leiden
21 december 2024-19 juni 2025
— David Teniers II, *De alchemist*, INV. 261

In langdurig bruikleen ontvangen objecten
per 31 december 2024: 72 objecten, zijnde 57 schilderijen en 15 overige objecten

In langdurig bruikleen afgestane objecten in Nederland
per 31 december 2024: 152 objecten, zijnde 121 schilderijen, 5 tekeningen, 13 sculpturen en 6 overige objecten)

Terug ontvangen:
— Hendrik Pothoven, *De grote zaal op het Binnenhof te Den Haag, met het kantoor van de Staatsloterij*, [INV. 764]. Teruggekomen van Haags Historisch Museum, Den Haag

In langdurig bruikleen afgestane objecten buiten Nederland
(per 31 december 2024: 8 objecten, zijnde 6 schilderijen en 2 pastels)

Mechelen, Museum Hof van Busleyden (met ingang van februari 2024)
— Jacob Seisenegger, *Portret van Elizabeth van Oostenrijk (1526-1545), op 4-jarige leeftijd*, [INV. 269]
— Jacob Seisenegger, *Portret van Anna van Oostenrijk (1528-1590), op 2-jarige leeftijd*, [INV. 270]
— Jacob Seisenegger, *Portret van Maximiliaan van Oostenrijk (1527-1576), op 3-jarige leeftijd*, [INV. 271]

E

Lezingen in het Mauritshuis (selectie)

- Symposium Nederlandse musea in oorlogstijd**
27 juni 2024

In 2024 sloot het Mauritshuis het door het Mondriaan Fonds gesteunde onderzoek naar het Mauritshuis in oorlogstijd af. Dit onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met het NIOD en het RKD. Het onderzoek vormt het fundament voor onze tentoonstelling *Huis in de storm: Museum in oorlogstijd* in 2025. In dat jaar viert Nederland dat het tachtig jaar eerder werd bevrijd, na vijf jaar bezetting en oorlog. Met dit symposium stonden we stil bij de impact van de Tweede Wereldoorlog op Nederlandse musea. De dag bestond uit lezingen en een paneldiscussie onder leiding van Gerdien Verschoor. Onder de vele sprekers was hoofdconservator Quentin Buvelot over zijn onderzoek naar de bescherming van de Mauritshuis-schilderijen tijdens de oorlog.
- M. Albrecht**

 - ‘A Spanish retablo in Utrecht: Material-technical analysis of the 15th-century altarpiece from De Haar castle’, conferentie *Matter*
 - *Materiality Comité International d’Histoire de l’Art*, Lyon, 25 juni
 - ‘A Spanish Retablo in Utrecht: Research into the 15th century altarpiece of De Haar Castle.’, online lezing voor Institute of Conservation, 19 september
 - ‘Een merakelse baron’ en zijn bijzondere keuzes!’, lezing Museum Catharijneconvent, Utrecht, 30 oktober
 - ‘Revealing the making and materials of 17th-century Netherlandish still lifes’, conferentie *X-ray Fluorescence Imaging and Reflectance Imaging Spectroscopy*, georganiseerd door de National Gallery of Art, Washington, 5 juni
- Q. Buvelot**

 - ‘The Mauritshuis and the protection of its collection during Worl War II’, korte toespraak en rondleiding internationale groep Unesco, 27 februari
 - Highlights tour voor leden JMC, Tefaf Maastricht, 8 maart
 - Interview Benjamin Moser, nav verschijnen van zijn boek *De wereld op zijn kop: Ontmoetingen met de Hollandse meesters*, Boekhandel Broese, Utrecht, 20 maart
 - Introducties en rondleiding reis Dublin voor leden Johan Maurits Compagnie, 18–19 april
 - ‘Over de verwerving van Savery’s bloemstilleven voor het Mauritshuis’, ontvangst Raad van Adviseurs Vereniging Rembrandt, 25 april
 - Inleiding ‘Dutch Art in Sweden’, en moderator sessie ‘Case Studies in the Collection History of Netherlandish Cultural Objects in Sweden’, symposium *Art on Demand: Objects, Knowledge and Ideas from the Low Countries in Sweden, 1500–1750*, Den Haag, RKD, 16 mei
 - ‘Finding the right frame for a painting by Pieter Lastman’, 10th Anniversary International Friends of the Mauritshuis, Nassauzaal Mauritshuis, 30 mei

F

Lezingen van medewerkers buiten het Mauritshuis

- M. Albrecht**

 - Toespraak leden CODART tijdens diner jaarcongres Stockholm, 17 juni
 - ‘Wegens de uitzonderlijke kwaliteit der kunstwerken’: Over de lotgevallen van de schilderijen van het Mauritshuis tijdens de oorlog’, symposium *Nederlandse musea in oorlogstijd*, Mauritshuis, 27 juni
 - Inleidingen over Elisabeth Weeshuis Museum, Culemborg en Kasteel Amerongen voor Vrienden van het Mauritshuis, 18 september
 - ‘Aanwinsten van het Mauritshuis en de Collectie Nederland’, lezing voor studenten Universiteit Utrecht, olv Chris Stolwijk, Mauritshuis, 17 oktober
 - ‘Vrouwelijke kunstenaars in Nederlandse musea’, discussiemiddag georganiseerd door de Vereniging Rembrandt op PAN Amsterdam, 24 november
- V. Bos**

 - Positieve gezondheid en onvergetelijke programmering bij het Mauritshuis, presentatie vrijwilligers Alzheimer Cafés Haaglanden, Pathé Buitenhof, Den Haag, 29 januari
 - Dilemma’s rond programmering en publieksbegeleiding bij Roofkunst – 10 verhalen, onderdeel van themamodule Art&Craft voor Bachelor studenten, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam, 1 maart.
 - Creatieve spelvorm met kunst als conversatie middel, Sir John Soane’s Museum, Dutch Masters Foundation, Londen, 19 juni
 - Introductie Mauritshuis-collectie en geschiedenis ter inspiratie literair project, Jonge Schrijvers Oude Werken, De Buren, Brussel, 25 mei
- M. Gosselink**

 - ‘Roofkunst – Beeldenstorm’, lezing over terminologie voor Comenius Nutshuis, Den Haag, 12 januari
 - ‘In eerlijk gesprek over presentaties over koloniaal verleden’, panelgesprek Meet-up, Scheepvaartmuseum, Amsterdam, 18 januari
 - ‘Het Mauritshuis – van de 17de eeuw tot nu’, lezing Ambassadeur Hotel, Den Haag, 19 januari

V. Bos

- Positieve gezondheid en onvergetelijke programmering bij het Mauritshuis, presentatie vrijwilligers Alzheimer Cafés Haaglanden, Pathé Buitenhof, Den Haag, 29 januari
- Dilemma’s rond programmering en publieksbegeleiding bij Roofkunst – 10 verhalen, onderdeel van themamodule Art&Craft voor Bachelor studenten, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam, 1 maart.
- Creatieve spelvorm met kunst als conversatie middel, Sir John Soane’s Museum, Dutch Masters Foundation, Londen, 19 juni
- Introductie Mauritshuis-collectie en geschiedenis ter inspiratie literair project, Jonge Schrijvers Oude Werken, De Buren, Brussel, 25 mei

M. Gosselink

- ‘Roofkunst – Beeldenstorm’, lezing over terminologie voor Comenius Nutshuis, Den Haag, 12 januari
- ‘In eerlijk gesprek over presentaties over koloniaal verleden’, panelgesprek Meet-up, Scheepvaartmuseum, Amsterdam, 18 januari
- ‘Het Mauritshuis – van de 17de eeuw tot nu’, lezing Ambassadeur Hotel, Den Haag, 19 januari

- ‘Omgaan met roofkunst anno 2024’, lezing ambassadeursconferentie, Babylon Den Haag, 30 januari
- ‘Start restauratie *Stier*’, Spraakmakers (Radio 1), 1 april
- ‘Vrouwelijke meesters in het Mauritshuis’, lezing bijeenkomst ‘Vrouwen en kunst’, 28 april
- ‘Building on 70 Years of the UNESCO Hague’, Openingstoespraak voor het Unesco event Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict’, 15 mei
- Toespraak ter gelegenheid van de Haagse Ketí Koti viering op 30 juni
- ‘Roofkunst – Beeldenstorm’, lezing over terminologie voor Comenius Nutshuis, Den Haag, 4 juli
- ‘De restauratie van *De stier*’, lezing voor de Dutch Masters Foundation, Mansion House, Londen, 25 september
- ‘De presentatie van Japan in het Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden’, lezing voor de Japanse ambassade Den Haag, 29 september
- ‘Neuro-onderzoek door het Mauritshuis en de UvA’, Bar Laa (BNNVARA), 2 oktober (met E. Scherder)
- ‘Neuro-onderzoek door het Mauritshuis en de UvA’, Radio Den Haag FM, 3 oktober
- ‘Het Verdwenen Museum’, Spraakmakers (Radio 1), 8 oktober
- Eus Boekenclub (NPO2), over het boek *Stoute Schoenen* van Bart van Loo, 16 oktober
- ‘Great and fantastic art, slavery and colonialism: How to understand and appreciate Old Masters?’, lezing Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid, 29 oktober
- ‘la het Ezeltje’, Voorleessessie Casparle, 20 december

S. Meloni

- ‘*Facelifts & Makeovers*: Educating a larger audience about the mysteries and challenges of conservation’ recycle lezingendag van de UvA Alumni C&R en Restauratoren Nederland, in Villa Jongerius, Utrecht, 15 februari

J. Niessen

- Rondetafelsessies keuzevak Kunstcriminaliteit, Reinwardt Academie, 16 februari 2024
- Extern examiner bacheloropleiding Cultureel Erfgoed, afstudeerstage, 26 april 2024
- Welkomstwoord en vooruitblik op de tentoonstelling ‘Het verdwenen museum’, Sir John Soane’s Museum, Dutch Masters Foundation, Londen, 19 juni
- ‘Afsluitend woord’, symposium *Nederlandse musea in oorlogstijd*, Mauritshuis, 27 juni
- ‘Johan Maurits, Brasilien und das Mauritshuis’, Museum für Angewandte Kunst, Keulen, 17 september

C. Pottasch

- ‘*Revealing the use of studio drawings and/or the re-use of certain figures in the underdrawing of the Mauritshuis’Lamentation of Christ*’, conferentie *X-ray Fluorescence Imaging and Reflectance Imaging Spectroscopy*’, georganiseerd door de National Gallery of Art Washington, 5 juni

J. Rinnooy Kan

- ‘Niet eenvoudig, maar veelvoudig: Portretprenten naar Frans Hals’, Afscheidssymposium ter ere van Victor Schmidt, Utrecht, 6 juni

- ‘Het Verdwenen Museum’, Lezing Kunstkring, Doorn, 28 oktober

S. Reda

- ‘Dilemmas of Looted Art: Insights from the Loot – 10 stories Exhibition at the Mauritshuis and the Humboldt Forum’, internationale conferentie *Sensitive, Problematic, Contested. Challenges and Opportunities in Dealing with Heritage in Museums*, Swiss National Museum, Zürich, 22 november
- ‘Het verdwenen museum’, *Meet the Scholars VNK x PAN*, PAN Amsterdam, 30 november

J. Schilder

- ‘A Peek at Potter: The restoration of *The Bull*’, PAN Amsterdam, 22 november
- ‘Paulus Potter’s Ideale Stier’, Rundveemuseum, Aartswood, 3 november

M. van der Steenhoven

- ‘ Kunstcriminaliteit: Uitleg en werkwijze voor dataonderzoek naar illegale antiquiteitenhandel’, Reinwardt Academie, Amsterdam, 12 januari

A. van Suchtelen

- ‘Roelant Savery’, lezing voor lezers Kunstschrift, 15 maart
- ‘Roelant Savery en zijn werk’, Sint Eloyen Gasthuis, Utrecht, 16 september

A. Vandivere

- ‘Paulus Potter’s Ideal Bull’, *Cowborgs in the Polder* symposium, Nieuwe Instituut, Rotterdam, 12 september
- ‘*Who’s that Girl?:* Technical examination of *Girl with a Pearl Earring*’, National Gallery of Ireland, Dublin, 20 juni
- ‘Hold your *Horses*: Another *Boar*-ing presentation about Paulus Potter and the *Stier*’, RCE, Amersfoort, 2 februari
- ‘*Who’s that Girl?:* Technical examination of *Girl with a Pearl Earring*’, American Friends of the Mauritshuis, Explorer’s Club, New York, 30 oktober

G

Publicaties
Mauritshuis

- *De wondere wereld van Roelant Savery*, Den Haag–Zwolle 2024 (ook Engelse editie)
Door A. van Suchtelen
- *Het verdwenen museum: Koninklijk Kabinet van Zeldzaamheden in het Mauritshuis*, Den Haag–Zwolle 2024 (ook Engelse editie)
Onder redactie van J. Rinnooy Kan, S. Reda, met M. Gosselink
- *Bezoekersgids Galerij Prins Willem V / Visitor’s Guide Prince William V Gallery*, Den Haag 2024 (tweetalige editie)
Samengesteld door V. Bos en Q. Buvelot
- *Mauritshuis Magazine*, jaargang 37 (2024), nrs. 1–2 (tweetalige editie), onder redactie van J. Rinnooy Kan, Q. Buvelot et al.
- *Jaarverslag 2023: Koninklijk Kabinet van Schilderijen Mauritshuis, Galerij Prins Willem V*, Den Haag 2024 (tweetalige editie), onder redactie van G. Korevaar en B. de Munnick

H

Overige publicaties
medewerkers

- M. Albrecht**
Zie S. Meloni
- Q. Buvelot**
 - ‘Rembrandts kijk [over Rembrandts *Suzanna* in het Mauritshuis]’, *Kunstschrift* 68 (2024), nr. 5, pp. 28–29
- A. van Loon**
Zie A. Vandivere
- S. Meloni**
Zie ook A. Vandivere
 - S. Meloni, M. Albrecht, ‘The versatile style of Jan Steen: How he varies the preparations of his composition during his career and according to the subject’ in: A. Dubois (red.), *Alla Maniera: Technical art history and the meaning of style in 15th to 17th century painting*, Leuven 2024, pp. 273–288
- M. Mundigler**
Zie A. Vandivere
- C. Pottasch**
 - C. Pottasch, K. Derks, K.A. Dooley, J.K. Delaney, ‘The underdrawing of the *Lamentation of Christ* revisited’ in: A. Dubois (red.), *Alla Maniera: technical art history and the meaning of style in 15th to 17th century painting*, Leuven 2024, pp. 15–34
- J. Rinnooy Kan**
 - ‘Frans Hals, Portrait of a man, 1627’, in K. Kleinert et al., *Frans Hals: Master of the Fleeting Moment*, Berlijn 2024, pp. 106 –107
- A. van Suchtelen**
 - ‘Een alleskunner aan het hof: Roelant Savery’, ‘Naar het leven’, *Kunstschrift* 68 (2024), nr. 1, pp. 8–19
 - ‘Hoop op een duurzame vrede. Adriaen van de Venne tekent het vertrek van koning Karel II uit Scheveningen op 2 juni 1660’, in: M. van Delft et al. (red.), *Onrust in Den Haag*, Amsterdam 2024, pp. 45–62

I

Restauraties & behandelingen;
materiaaltechnisch onderzoek

- Afgerond:**
 - Gerbrand van den Eeckhout, *Christus en de Samaritaanse vrouw bij de bron* [INV. 1048]
 - Johan van Haensbergh, *Stilleven met stortebeke* [INV. 601]
 - Rembrandt (?), *Studie van een oude man* [INV.560]
 - Alessando Turchi, *Allegorie op de macht van de liefde* (‘*Omnia vincit Amor*’) [INV. 342] [extern gerestaureerd via Paleis het Loo]
- Gestart in 2024 of eerder**
 - Jean-Baptiste-Siméon Chardin, *Stilleven met koperen ketel, kaas en eieren* [INV. 656]
 - Lucas Cranach de Oude, *Maria met Kind* [INV. 917]
 - Jan Davidsz de Heem, *Pronkstilleven met fruit en een juwelenkist* [INV. 48]
 - Pieter de Hooch, *Een binnenplaats met een rokende man en een drinkende vrouw* [INV. 835]
 - Paulus Potter, *De stier* INV. 136]
 - Rembrandt van Rijn (atelierkopie), *Portret van Rembrandt (1606–1669) met ringkraag* [INV. 148]
- Onderzoek:**
Zeven schilderijen onderzocht ten behoeve van het project Bestandscatalogus Stillevens, met financiële steun van Stichting de Johan Maurits Compagnie
 - Pieter van Anraadt, *Stilleven met stenen kruik en pijpen* [INV. 1045]
 - Jan Brueghel de Oude & Hendrik van Balen, *Krans van vruchten rond een voorstelling met Cybele die geschenken ontvangt van personificaties van de vier jaargetijden* [INV. 233]
 - Adriaen Coorte, *Stilleven met bosaardbeien* [INV. 1106]
 - Adriaen Coorte, *Stilleven met vijf abrikozen* [INV. 1154]
 - Jan van Huysum, *Fruitstilleven* [INV. 70]
 - Jan van Huysum, *Bloemstilleven* [INV. 71]
 - Clara Peeters, *Stilleven met kazen, amandelen en krakelingen* [INV. 1203]
- Replicatie–onderzoek samen met de vakgroep filosofie van de Vrije Universiteit Amsterdam**
 - Rembrandt van Rijn (atelierkopie), *Portret van Rembrandt (1606–1669) met ringkraag* [INV. 148]
 - Rembrandt van Rijn, *Zelfportret met ringkraag*, Germanisches Nationalmuseum [INV. GMN 391]
- Andere schilderijen die materiaal–technisch zijn onderzocht:**
 - Abraham van Dijck (toegeschreven aan), *Het afscheid van Benjamin* [INV. 798]
 - Joachim Wtewael, *De maaltijd te Emmaus* [INV. 1230]
- Schilderijen uit andere collecties:**
 - Hans Holbein de Jonge, *Portret van Erasmus*, particuliere verzameling
 - Paulus Potter, *Witte stier*, National Gallery of Ireland, Dublin [INV. NGI.56]

Mh